

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและ
การเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
พฤษภาคม 2559

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและ
การเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

พฤษภาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและ
การเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
พฤษภาคม 2559

ปฐมาภรณ์ สุกใส. (2559). ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญาณิพนธ์: อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 68 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากนั้นสุ่มห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 1 กลุ่ม (34 คน) และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 กลุ่ม (34 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี แผนการสอนแบบเดิม แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

EFFECTS OF TEACHING THROUGH THE REAP STRATEGY ON READING
COMPREHENSION AND SUMMARY WRITING ABILITIES
OF FIFTH GRADE PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Program in Education Science and Learning Management
at Srinakharinwirot University

May 2016

Patthamaporn Suksai. (2016). **Effects of Teaching Through The REAP Strategy on**

Reading Comprehension and Summary Writing Abilities of Fifth Grade

Primary School Students. M.Ed. Program in Educational Science and Learning

Management (Thai language Learning Management). Bangkok: Graduate School,

Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Suppawan Satjapiboon.

The aims of this research were 1)to compare Reading Comprehension and Summary Writing Abilities of Fifth Grade Primary School Students before and after they have been taught using the REAP strategy 2) to compare Reading Comprehension and Summary Writing Abilities of Fifth Grade Primary School students taught by the REAP strategy with those taught by conventional instruction.

The Sample of this study was 2 classrooms of Fifth Grade Primary School Students at Watchanpradittharam School under the Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration. There were 68 students chosen by Purposive Sampling, 34 in the experimental group and 34 in the control group.

The research instruments were lesson plans of the REAP strategy and conventional instruction, Reading Comprehension Ability Tests and Summary Writing Ability Tests.

The data were analyzed by arithmetic mean ($\bar{X}$), Standard Deviation, One-way MANOVA and Two-way MANOVA.

The results showed that:

1. Reading comprehension and summary writing abilities of fifth grade primary school students taught by the REAP Strategy was higher than before receiving instruction at .05 level of significance.

2. Reading comprehension and summary writing abilities of fifth grade primary school students taught by the REAP strategy was higher than those taught by conventional instruction at .05 level of significance.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและ
การเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ของ

ปฐมภรณ์ สุกใส

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
(การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย)
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีนทร์ ชัยวิสุทธิทางกูร)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
(อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนะมาน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.รุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง ไชยศรี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่
ปรึกษาปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้คำ
ชี้แนะและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน ที่ได้กรุณาเป็นประธานในการสอบปากเปล่า
ปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งชี้แนะรายละเอียดเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. รุ่งอรุณ โรจน์รัตนาดำรง ไชยศรี และ
อาจารย์ อติสรณ์ เรืองกิจจันท์ ที่ได้ช่วยให้เสนอข้อแนะนำ ในการนำเสนอปริญญานิพนธ์ และ
อาจารย์ ดร. วิไลลักษณ์ ลังกา ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน
ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ตรวจทานแก้ไข พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไข
ให้ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณคณาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ ตลอดจนบุคลากร ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์อันมีค่าให้กับศิษย์ตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ให้
ความช่วยเหลือในขณะทำการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร คณะครูสายชั้นประถมศึกษาปีที่5 และนักเรียนโรงเรียน
วัดจันทร์ประดิษฐาราม ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาวนิสิตา อังกุล และนางสาวประภาวดี วชิรพุทธิ ที่ได้คอยช่วยเหลือ
ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในครั้งนี้

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา คุณย่า รวมทั้งญาติพี่น้องที่ให้การสนับสนุนใน
การศึกษาด้วย ความรัก และห่วงใย คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณอันยิ่งใหญ่แก่ บิดา มารดา คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย คุณอาและญาติพี่น้องทุกคน
ตลอดทั้งครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณ เพื่อนร่วมงาน ร่วมวิชาชีพ ที่ให้กำลังใจและคอยให้ความ
ช่วยเหลือแก่ผู้ทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงเสมอมาจนจบการศึกษา

ปฐมภรณ์ สุกใส

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
สมมติฐานในการวิจัย	9
2 เอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี	12
ความหมายและความเป็นมาของกลวิธี อาร์ อี เอ พี	12
ความสำคัญของกลวิธี อาร์ อี เอ พี	12
ขั้นตอนของกลวิธี อาร์ อี เอ พี	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
การอ่านจับใจความ	16
ความหมายของการอ่านจับใจความ	16
ความสำคัญของการอ่านจับใจความ	18
หลักการการอ่านจับใจความ	19
ประโยชน์การอ่านจับใจความ	20
แนวการสอนอ่านจับใจความ	21
การวัดประเมินผลการอ่านจับใจความ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
การเขียนย่อความ	29
ความหมายของการเขียนย่อความ	29
ความสำคัญของการเขียนย่อความ	30
หลักการเขียนย่อความ	31
องค์ประกอบของการเขียนย่อความ	33
รูปแบบของการเขียนย่อความ	34
การวัดประเมินผลการเขียนย่อความ	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	44
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5 สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	63
อภิปรายผลการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	79
ภาคผนวก ค	87
ภาคผนวก ง	96
ภาคผนวก จ	100
ประวัติย่อผู้วิจัย	104

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เนื้อหาที่ใช้ในการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี	45
2 การวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมของแบบทดสอบ	49
3 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความ	51
4 แบบแผนการทดลอง	52
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำแนกตามวิธีการสอนและการวัด	58
6 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี	59
7 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม	60
8 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ	97
9 คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน (pre-test) และ หลังเรียน (post-test) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี	98
10 คะแนนความสามารถในการเขียนย่อความก่อนเรียน (pre-test) และ หลังเรียน (post-test) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี	99
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 1	101
12 ผลการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมด้วยวิธี Box's M Test	102
13 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยวิธี Bartlett's M Test	102
14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 2	103

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

9

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณีและสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้และอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1)

ทักษะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งในภาษาไทยที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ เพราะนอกจากการอ่านจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความคิดได้ด้วย การอ่านจึงมีความสำคัญต่อการศึกษา อีกทั้งการอ่านยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆที่แปลกใหม่และกว้างขวาง จนกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เพราะผู้ที่อ่านหนังสือมากและสนใจอ่านจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ได้ ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรส่งเสริมการอ่านให้แก่นักเรียน ประโยชน์ของการอ่านนั้นจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการอ่านของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อฝึกทักษะ การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ หรือการอ่านเพื่อการประกอบอาชีพ นักเรียนไม่จำเป็นต้องอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดเพียงอย่างหนึ่ง แต่สามารถอ่านเพื่อหลายจุดมุ่งหมายมาประกอบกันได้ เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการอ่านอย่างสูงสุด

การอ่านมีหลากหลายประเภท แต่สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 8) ได้กำหนดให้นักเรียนอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น วรรณคดีในบทเรียน บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา

การอ่านจับใจความนับเป็นหัวใจของการอ่านวัสดุการอ่านทุกรูปแบบไม่ว่าจะมีเนื้อหาอย่างไร เพราะหากจับใจความไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หากต้องใช้ประโยชน์จากการอ่านนั้นก็ต้องกลับมาอ่านใหม่ทำให้เสียเวลา บางครั้งผู้อ่านอาจจะได้อ่านเอกสารที่ไม่สามารถกลับไปอ่านซ้ำอีกก็ยิ่งเสียประโยชน์ไป หากอ่านจับใจความได้ จำไว้ได้ หรือบันทึกไว้ได้ก็จะใช้ประโยชน์ได้ทันที (ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. 2538: 55) การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยในการ

แสวงหาความรู้ ครูจึงควรฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความ โดยการให้นักเรียนหมั่นปฏิบัติอยู่เสมอ ดังผลการศึกษาของ ศศิธร อินตุน (2535: 21) ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเรียนเรื่องอะไร ในระดับใดก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความได้ นักเรียนจะไม่ได้ประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการสอนอ่านจับใจความสำคัญมาก โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะอ่าน ความสำเร็จของการอ่านจับใจความมิใช่เพียงสามารถทำให้นักเรียนสนใจการอ่านเพียงชั่วครู่ยามเท่านั้น แต่ยังช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และเกิดนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้ตลอดชีวิต ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ หรือวิเคราะห์งานเขียนเป็นส่วนๆ ได้อย่างถ่องแท้ต่อไป

นอกจากทักษะการอ่านแล้ว ยังมีทักษะที่สำคัญอีกทักษะหนึ่งคือ ทักษะการเขียน การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการสื่อสาร เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรยิ่งกว่าทักษะอื่น ๆ ในการนำเสนอข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่างๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร ถ้าผู้ส่งสารบกพร่องในด้านการเขียน การถ่ายทอดความคิดในการสื่อสารก็จะบกพร่อง ด้อยคุณค่าตามไปด้วย ดังที่ สุชาติ พงษ์พานิช (2537: 10) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนช่วยถ่ายทอดข่าวสารไปยังผู้อื่น โดยไม่ต้องสื่อสารด้วยตนเอง นอกจากนี้การเขียนยังช่วยบันทึกประวัติศาสตร์ ศิลปะ ตลอดจนวิทยาการต่าง ๆ สอดคล้องกับที่ นพดล จันทรพิชญ์ (2542: 91) ได้กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ เป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ และสติปัญญาของมนุษย์ เป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ และทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนได้

การพัฒนาทักษะการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนย่อความ ซึ่งเป็นการเขียนเก็บใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ ให้สั้น กระชับ ต่อเนื่อง และคงสาระเดิมอย่างครบถ้วน โดยเขียนเป็นสำนวนของตนเอง ดังที่ สุระ ดา มาพงษ์ และคณะ (2553: 182) ได้กล่าวถึงการเขียนย่อความไว้ว่า การเขียนย่อความเป็นการเขียนหรือบันทึกใจความจากเรื่องที่อ่านหรือฟัง โดยยึดรูปแบบการย่อความที่ถูกต้อง การเขียนย่อความที่ดีนั้นผู้เขียนต้องมีความเข้าใจและจับใจความของเรื่องที่อ่านให้ได้ก่อนแล้วนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่ด้วยถ้อยคำสำนวนภาษาที่สละสลวย ดังนั้นการที่จะฝึกให้นักเรียนสามารถเขียนย่อความได้ดีนั้น ครูจำเป็นต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักขั้นตอน และรูปแบบของการเขียนย่อความ โดยอาศัยวิธีการสอนการเขียนย่อความที่มีประสิทธิภาพ

การสอนเขียนย่อความมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะนอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาในการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความรู้ระหว่างกัน นักเรียนยังสามารถนำ

ทักษะการเขียนย่อความไปพัฒนาทักษะการเขียนอื่นๆ ได้ เช่น การเขียนสรุปความ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง การบันทึกความรู้จากการอ่าน

การพัฒนาการอ่านและการเขียนให้ควบคู่กันมีความสำคัญ เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดผ่านตัวอักษร และการอ่านเป็นการรับรู้ความคิดที่ได้รับจากการถ่ายทอดด้วยตัวอักษร การอ่านและการเขียนจึงมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เมื่อผู้เขียนเขียนข้อความ ผู้อ่านรับสารก็จะอ่านข้อความ เมื่ออ่านแล้วเกิดความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจ หรือไม่ อย่างไร ก็จะส่งสารออกมา ในที่สุดผู้เขียนก็จะทราบได้ว่าข้อเขียนของตนเป็นเช่นไร มีคุณค่าหรือต้องแก้ไขอย่างไร การที่นักเรียนจะเขียนได้ดีนั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านเพราะเมื่อนักเรียนอ่านงานเขียนเป็นจำนวนมากพอสมควรแล้ว นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้และสามารถเขียนงานด้วยรูปแบบภาษาของตนเอง จนก่อให้เกิดความชำนาญในการเขียนได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความจะมีความสำคัญสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา แต่จากการวิเคราะห์คะแนนผลการประเมินจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน (2558: ออนไลน์) ในปีการศึกษา 2555-2556 พบว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบรายวิชาภาษาไทยเพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา และจากการปฏิบัติการสอนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าเมื่อนักเรียนอ่านเรื่องในบทเรียนหรือข้อความใดแล้วนักเรียนไม่เข้าใจบทเรียนหรือข้อความนั้น ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน รวมทั้งไม่สามารถวิเคราะห์ใจความหรือข้อคิดของเรื่องที่อ่านในบทเรียนหรือข้อความนั้นได้ ดังที่ รัตนา ศิริลักษณ์ (2558: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนในโรงเรียนทุกระดับชั้นในประเทศไทยประมาณร้อยละ 20 ปัจจุบันนี้ประสบปัญหาการอ่าน เพราะอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ตีความไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นบทเรียน โจทย์คณิตศาสตร์ อ่านการ์ตูน โฆษณา ฯลฯ เมื่อนักเรียนอ่านไม่ได้หรือไม่เข้าใจยอมตีความเนื้อหาที่อ่านไม่ได้ เขียนไม่ได้ และตอบคำถามไม่ได้ สอดคล้องกับ อุษณีย์ อนุรุทธวิจิตร (2556: ออนไลน์) กล่าวถึงปัญหาด้านการอ่านว่า เด็กไทยมีปัญหาด้านการอ่าน เมื่อเด็กมีปัญหาด้านการอ่านก็จะโยงไปถึงปัญหาเรื่องการเขียน การวิเคราะห์ การจับใจความ การวิพากษ์และการแสดงความคิดเห็น ส่วนในด้านทักษะการเขียน พบว่านักเรียนไม่สามารถเขียนสื่อสารได้ โดยเฉพาะเมื่อต้องเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถนำสาระสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงด้วยสำนวนภาษาของตนเองได้

ปัญหาข้างต้นอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ ประการแรกคือ ปัญหานักเรียนอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องได้ ดังที่ ณรงค์ฤทธิ์ ศักดาณรงค์ (2538: 50) กล่าวไว้ว่า นักเรียนอ่านได้แต่ไม่แตกฉาน สะกดคำไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจความหมาย อ่านแล้วสรุปใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และไม่สามารถแยกใจความหลักกับใจความรองได้ สอดคล้องกับ วีรญา เจริญมจุล (2547: 5) กล่าวไว้ว่า แม้ว่าครูจะได้พยายามฝึกทักษะการอ่านให้นักเรียนตั้งแต่ชั้นพื้นฐาน แต่ก็ยังพบว่าประสิทธิภาพการอ่านไม่บรรลุผลตาม

เป้าหมายเท่าที่ควร เนื่องจากยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่อ่านหนังสือช้า จับใจความเรื่องที่อ่านไม่ค่อยได้ ขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ดีความไม่เป็น ประการที่สองคือ เด็กไทยไม่มีนิสัยรักการอ่าน จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557: ออนไลน์) รายงานว่า เด็กไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยเพียง 5 เล่ม และการอ่านหนังสือของเด็กไทยลดลงจากเดิม 52 นาทีต่อวันเหลือเพียง 27 นาทีต่อวัน ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับการอ่านของเด็กชาติอื่น อย่างเช่นญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเกาหลีใต้ ทิศ (2543: 11) ได้ให้สาเหตุการอ่านหนังสือลดลงของเด็กไว้ว่า การที่นักเรียนไม่ชอบอ่าน ไม่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ล้วนเป็นสื่อที่นักเรียนสนใจมากกว่าเพราะสะดวก ทราบข้อมูลข่าวสารได้เร็ว จึงทำให้นักเรียนสูญเสียเวลาที่จะได้อ่านหนังสือไป และในที่สุดจะทำให้ขาดนิสัยรักการอ่าน เสียโอกาสในการที่จะนำความรู้จากการอ่านไปพัฒนาประเทศ ประการที่สาม คือ การที่นักเรียนไม่มีพื้นฐานด้านการเขียนที่ดี โดยเฉพาะการเขียนย่อความ เนื่องจากนักเรียนขาดความรู้ ประสบการณ์ ความช่างสังเกต ความคิด การใช้ภาษา และขาดการฝึกฝน ดังที่ บันลือ พฤกษะวัน (2535: 73) กล่าวว่า นักเรียนมักจะประสบปัญหาไม่สามารถย่อความได้ และคำแนะนำที่ได้จากครูผู้สอน ส่วนใหญ่มักจะเน้นให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วขีดเส้นใต้ข้อความ และนำมารวมเป็นเรื่องย่อ ซึ่งไม่ใช่วิธีการสอนการเขียนย่อความที่ดี และดาร์ณี สุขกลิ่น (2549: 6) ยังได้กล่าวถึงปัญหาด้านการเขียนย่อความไว้ว่า มีนักเรียนจำนวนมากที่เขียนย่อความด้วยวิธีตัดต่อข้อความจากเนื้อเรื่องที่อ่าน และจับใจความได้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ขาดทักษะในการอ่านจับใจความ และทักษะในการเรียบเรียงภาษาให้สละสลวย ทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้ตรงตามต้องการ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการจัดการเรียนการสอนของครูในปัจจุบันพบว่าครูยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนได้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการสอนอ่านและเขียนเพียงพอ และไม่สามารถใช้วิธีการ กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนให้แก่ นักเรียนได้ ดังที่ อนงค์ รุ่งแจ้ง (2556: ออนไลน์) กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาไทยในด้านครูไว้ว่า ครูภาษาไทยบางคนมิได้ศึกษามาโดยตรงทางภาษาไทย เป็นเพียงผู้พูดภาษาไทยและเป็นคนไทยเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนได้ดี

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า การที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนของนักเรียนได้นั้น ครูต้องค้นหาเทคนิควิธีการสอนที่จะพัฒนาการอ่านและการเขียนไปควบคู่กัน กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีหนึ่งที่น่าจะสามารถนำมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความได้ Eanet and Manzo (1976: 647) ผู้คิดค้นแนวคิดกลวิธี อาร์ อี เอ พี กล่าวว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน และวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้ ผ่านกระบวนการทางความคิดและกระบวนการเขียน การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นอาร์ (Read) เป็นขั้นตอนที่ฝึกให้นักเรียนอ่านข้อความที่จะจับใจความ ขั้นที่ 2 ขั้นอี (Encode) เป็นขั้นตอนที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาใจความโดยเรียบเรียงเป็นถ้อยคำของตนเอง ขั้นที่ 3 ขั้นเอ

(Annotate) เป็นขั้นที่นักเรียนนำใจความของข้อความที่นักเรียนอ่านมาเขียนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยนี้กำหนดให้นักเรียนเขียนย่อความ ขั้นที่ 4 ขั้นพี (Ponder) เป็นขั้นที่นักเรียนได้นำเสนองานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนควบคู่กันไปเสมอ ดังที่ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554: 36) ได้อธิบายไว้ว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่เน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านการอ่าน การคิด และการเขียนควบคู่ไปด้วยกัน เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการเรียน นักเรียนจะต้องผ่านกระบวนการอ่าน การใช้คำพูดของตนเองเพื่อบันทึกผลเบื้องต้น และบูรณาการกระบวนการอ่านเข้ากับกระบวนการเขียน โดยนักเรียนจะนำเสนอสิ่งที่อ่านออกมาในรูปแบบงานเขียน

กลวิธี อาร์ อี เอ พี ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ Eanet Marilyn (1977) ได้วิจัยเรื่อง การตรวจสอบกระบวนการอ่านการเรียนรู้ด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี คุณค่าของกระบวนการ การอ่าน การตีความ การเชื่อมโยง และการคิดพิจารณา เพื่อใช้เป็นกลวิธีในการเรียนการสอน โดยเน้นการใช้การบรรยายและเชื่อมโยงเพื่อบรรลุเป้าหมายที่จำเพาะเจาะจงในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 105 คน จำนวน 6 ชั้นเรียน แล้วแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 กลุ่ม โดยกำหนดเงื่อนไขของแต่ละกลุ่มไว้ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้การเรียนการสอนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้การเรียนการสอนด้วยวิธีปกติ กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่พัฒนาความพร้อมสำหรับการปรับปรุงทักษะการอ่านและการเรียนรู้ ได้เรียนและฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ที่ไม่เกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านและความเข้าใจ ผลการศึกษาการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี ทำคะแนนแบบทดสอบได้ดี และนักเรียนสามารถโต้ตอบในการเรียนได้ดีมากกว่าการเรียนปกติ เพราะการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนตรวจสอบความคิดของตนเองโดยใช้กระบวนการเขียน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Tasdemir Mehmet (2010: 553) เรื่องผลของการใช้เทคนิคการทำความเข้าใจในการอ่านด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสำเร็จของนักเรียน โดยการนำหนังสือแบบเรียนมาใช้เพื่อตรวจสอบว่ากลวิธีอาร์ อี เอ พี ช่วยให้นักเรียนมีความสำเร็จในการเรียนรู้นั้นมากกว่าการเรียนปกติหรือไม่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 59 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี มีความสำเร็จในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้การเรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554: 85) ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการเขียนเรียงความโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลเบื้องต้นของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ผู้วิจัยเล็งเห็นว่ากลวิธีการสอนนี้น่าจะสามารถนำมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ เนื่องจากเป็นกลวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้ ผ่านกระบวนการทางความคิด และกระบวนการเขียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความที่ดีขึ้นได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาทักษะการจับใจความ และการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งครูในรายวิชาภาษาไทยและรายวิชาอื่นๆ สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 7 ห้องเรียน รวม 238 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 68 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จากนั้นสุ่มห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 1 กลุ่ม (34 คน) และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 กลุ่ม (34 คน)

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 13 คาบ คาบละ 60 นาที โดยไม่รวมคาบปฐมนิเทศและการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 90 นาที และการทดสอบหลังเรียน จำนวน 90 นาที

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้พิจารณาจากตัวชี้วัด และเนื้อหาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมีหัวข้อเรื่องดังนี้

4.1 การอ่านจับใจความ มีเนื้อหา ดังนี้

- นิทาน
- บทร้อยกรอง
- เพลง
- วรรณคดี

4.2 การเขียนย่อความ

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรต้น วิธีการสอนมี 2 วิธี ได้แก่

- การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี
- การสอนแบบเดิม

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความสามารถในการอ่านจับใจความ
- ความสามารถในการเขียนย่อความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนควบคู่กัน โดยในงานวิจัยนี้ ได้นำขั้นตอนการสอนของ Eanet and Manzo (1976: 648-650) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นอาร์ (Read) เป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนอ่านข้อความที่จะจับใจความ

1.1 นักเรียนสำรวจส่วนประกอบต่างๆของข้อความที่จะอ่าน

1.2 นักเรียนอ่านเรื่องแล้วลำดับความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่านไว้ในใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นอี (Encode) เป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาใจความของเรื่องที่อ่าน แล้วเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

2.1 นักเรียนอ่านข้อความที่จะจับใจความอย่างละเอียด แล้วขีดเส้นใต้ส่วนที่สำคัญ

2.2 นักเรียนค้นหาความหมายคำศัพท์ยากที่ปรากฏในเรื่อง

2.3 นักเรียนอ่านข้อความย้อนกลับจากด้านหลังมาหน้า โดยเน้นอ่านเฉพาะในส่วนที่นักเรียนขีดเส้นใต้ เพื่อที่นักเรียนจะได้ตรวจสอบความสำคัญของข้อความ การลำดับเรื่อง และคำศัพท์ยากที่นักเรียนได้หาความหมายไว้อีกครั้ง

2.4 นักเรียนนำใจความที่นักเรียนขีดเส้นใต้ไว้มาเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเอง โดยนักเรียนสามารถเขียนออกมาในรูปแบบความเรียง หรือแผนผังความคิด ตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ในแผนการสอน

2.5 นักเรียนนำเสนอผลการอ่านจับใจความ

ขั้นที่ 3 ขั้นเอ (Annotate) เป็นขั้นที่นักเรียนนำใจความของเรื่องที่นักเรียนอ่านมาเขียนย่อความ

3.1 นักเรียนนำใจความของเรื่องที่นักเรียนอ่าน มาเขียนตามรูปแบบการเขียนย่อความ

3.2 นักเรียนตรวจสอบผลงานการเขียนย่อความของตนเอง จากนั้นครูร่วมตรวจสอบผลงานของนักเรียนด้วยการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน เนื้อหา และการใช้ภาษาในการเขียนย่อความ

ขั้นที่ 4 ขั้นพี (Ponder) เป็นขั้นที่นักเรียนได้นำเสนองานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

- นักเรียนนำเสนอผลงานการเขียนย่อความ

- นักเรียนแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเขียนย่อความ

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเรื่องราว หรือจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ โดยอาศัยกรอบแนวคิดการวัดทักษะการอ่านของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 95-96) ซึ่งมีการวัดทักษะการอ่านจับใจความ 2 ขั้น ตามลำดับขั้นทางความคิดของบลูม คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ และเพื่อให้ครอบคลุมตัวชี้วัดการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยจึงเพิ่มการวัดขั้นการนำไปใช้ และขั้นวิเคราะห์ มาประกอบในการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนด้วย

3. ความสามารถในการเขียนย่อความ หมายถึง การเขียนหรือการบันทึกใจความของเรื่องที่อ่าน โดยยึดรูปแบบการย่อความที่ถูกต้อง โดยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความแบบอัตนัย และเกณฑ์การวัดทักษะการเขียนย่อความที่ปรับจากของ อภิรดี สาริกา (2555: 59) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รูปแบบการเขียนย่อความ ใจความสำคัญ การใช้สำนวนภาษา การใช้ภาษา และการสะกดคำ

4. การสอนแบบเดิม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยออกแบบการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับนักเรียนและวิชาที่สอน รวมทั้งการใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนาเต็มศักยภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ โดยจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

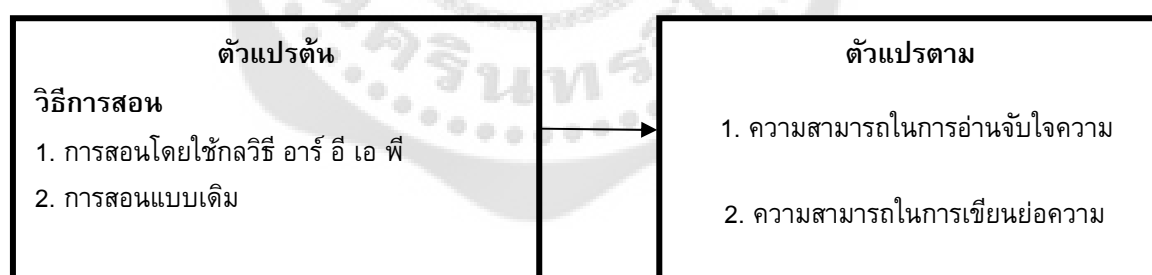
4.1 ขั้นนำ คือ ขั้นตอนการชี้นำก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาในคาบเรียนนั้นๆ

4.2 ขั้นสอน คือ ขั้นตอนเข้าสู่เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้หรือในคาบเรียนนั้นๆ ซึ่งมีการอธิบายเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจ

4.3 ขั้นสรุป คือ ขั้นตอนสุดท้ายที่จะให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้เรียนร่วมกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธี อาร์ อี เอ พี พบว่า การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านและการเขียนที่มีประสิทธิภาพ โดยส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้ โดยผ่านกระบวนการทางความคิดและกระบวนการเขียน (Eanet & Manzo. 1976: 647) ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในรายวิชาภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี
 - 1.1 ความหมายและความเป็นมาของกลวิธี อาร์ อี เอ พี
 - 1.2 ความสำคัญของกลวิธี อาร์ อี เอ พี
 - 1.3 ขั้นตอนของกลวิธี อาร์ อี เอ พี
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การอ่านจับใจความ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.3 หลักการการอ่านจับใจความ
 - 2.4 ประโยชน์การอ่านจับใจความ
 - 2.5 แนวการสอนอ่านจับใจความ
 - 2.6 การวัดประเมินผลการอ่านจับใจความ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การเขียนย่อความ
 - 3.1 ความหมายของการเขียนย่อความ
 - 3.2 ความสำคัญของการเขียนย่อความ
 - 3.3 หลักการเขียนย่อความ
 - 3.4 องค์ประกอบของการเขียนย่อความ
 - 3.5 รูปแบบของการเขียนย่อความ
 - 3.6 การวัดประเมินผลการเขียนย่อความ
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

1.1 ความหมายและความเป็นมาของกลวิธี อาร์ อี เอ พี

แนวการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี เริ่มต้นในปี ค.ศ.1976 โดย Eanet and Manzo คิดค้นแนวการสอนนี้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนควบคู่กันไป

อาเน็ต และแมนโซ (Eanet; & Manzo. 1976: 647) กล่าวถึงความหมายของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไว้ว่ากลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้ โดยผ่านกระบวนการทางความคิดและกระบวนการเขียนตามประเภทการเชื่อมโยงต่างๆซึ่งทำให้นักเรียนมีวิธีการที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และมีการพัฒนาด้านการอ่าน การเขียน การคิด และพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ต่างๆมากขึ้น

เทียร์นีย์ และคณะ (Tierney; et al. 1980: unpaged) กล่าวว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีการสอนแบบหนึ่งซึ่งช่วยกระตุ้นความสามารถในการอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้น เนื่องจากกลวิธีนี้มีขั้นตอนในการพัฒนาการอ่านอย่างชัดเจน

อมาลา อารีจิตติน (Amala Arijuddin. 2013: online) ได้อธิบายความหมายของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไว้ว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน โดยให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญของข้อความควบคู่ไปกับการเขียนในรูปแบบต่างๆ

สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาทางด้านการอ่าน การคิด และการเขียน ควบคู่กันไป โดยเน้นให้นักเรียนได้คิดและเขียนจากสิ่งที่ได้อ่าน รวมถึงการฝึกให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

1.2 ความสำคัญของกลวิธี อาร์ อี เอ พี

กลวิธี อาร์ อี เอ พี สามารถนำมาใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่าน และการเขียน โดยมีนักวิชาการให้ความสำคัญของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไว้ดังนี้

อาเน็ต และแมนโซ (Eanet; & Manzo. 1976: 647) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไว้ว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนาพื้นฐานในการอ่านของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจข้อความที่อ่าน และสามารถค้นหาใจความสำคัญของข้อความที่อ่านได้ นอกจากกลวิธี อาร์ อี เอ พี จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านแล้ว ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดและทักษะการเขียน ซึ่งการฝึกเขียนนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมด จนสามารถเขียนสรุปความจากการอ่านตามความเข้าใจของนักเรียนได้

อัลเลน (Allen. 2004: online) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไว้ว่ากลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่อ่าน เมื่อผู้อ่านปฏิบัติตามขั้นตอนของกลวิธีนี้แล้ว ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความ และสามารถวิเคราะห์ข้อความในระดับสูงต่อไปได้

เจซี พูตรี มาร์นันติกา (Jesi Putri Marantika. 2013: 71) ได้กล่าวไว้ว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายคำศัพท์ในข้อความที่อ่านได้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับใจความ และนำใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านข้อความมาเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความด้วยภาษาของตนเองได้

สรุปว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนานักเรียนในด้านการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ และกลวิธีนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนได้อีกด้วย

1.3 ขั้นตอนของกลวิธี อาร์ อี เอ พี

การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนานักเรียนในด้านการอ่านและการเขียน ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

อาเนต และแมนโซ (Eanet; & Manzo. 1976: 648-650) อธิบายขั้นตอนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 Read : เป็นขั้นที่ให้นักเรียนอ่านข้อความที่จะจับใจความ

ขั้นที่ 2 Encode : เป็นขั้นที่นักเรียนค้นหาใจความ และถ่ายทอดผลการอ่านออกมาเป็นภาษาของตนเอง

ขั้นที่ 3 Annotate : เป็นขั้นที่นักเรียนนำใจความของข้อความที่นักเรียนอ่านมาเขียนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดย Eanet and Manzo ได้กำหนดให้นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งกมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554: 36-37) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเขียน 7 ประเภท ของ Eanet; & Manzo ไว้ดังนี้

1. การเขียนเชื่อมโยงความรู้ด้วยตนเอง ส่วนใหญ่มักจะอยู่ในคำพูดของผู้แต่ง ซึ่งมี 2 วัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนะแนวความคิดของงานเขียนที่เลือกมาและกระตุ้นให้เกิดการตอบโต้และการตอบสนอง การจะเขียนแบบนี้ ผู้เขียนต้องหาสาระสำคัญและเลือกคำพูดของผู้แต่งที่บ่งบอกถึงสาระสำคัญด้วยวิธีที่น่าสนใจและน่าติดตาม

2. การเขียนแบบสรุป คือ การย่อบทความให้อยู่ในรูปที่กระชับ ชัดเจน และตรงประเด็น การเขียนแบบนี้เป็นการเขียนที่รวบรวมใจความที่สื่อถึงความคิดหลักของผู้เขียน ในกรณีของเรื่อง การเขียนย่อความ ผู้เขียนต้องบอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง บทสนทนาที่ละไว้ คำอธิบายและคำบรรยายลักษณะต่าง ๆ ได้

3. การเขียนแบบแนวความคิดหลัก คือ การระบุถึงจุดยืนของผู้เขียน การเขียนแบบนี้เป็นการเขียนที่บ่งบอกสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่าน เช่นในการอ่านนวนิยาย ผู้เขียนสามารถบอกแก่นเรื่องได้ วิธีการที่จะช่วยให้ผู้เขียนทำงานเขียนแบบนี้ได้คือการถามตนเองว่า ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายอย่างไร อะไรคือแนวคิดหรือประเด็นที่ผู้แต่งพยายามส่งผ่านไปยังผู้อ่าน การเขียนแบบนี้จะเขียนได้ดี ควรมีรูปแบบการเขียนที่ชัดเจน ตัดคำเชื่อมที่ไม่มีความจำเป็นออก เพื่อให้บทความมีความชัดเจนและไม่กำกวม

4. การเขียนเชื่อมโยงแบบตั้งคำถาม การเขียนแบบนี้ ช่วยให้ผู้เขียนได้แนวคิดที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมกับตัวเองมากที่สุด ซึ่งอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกับแนวคิดของผู้แต่ง ผู้เขียนจะต้องพิจารณาว่าอะไรคือใจความสำคัญของเรื่องทีอ่าน และหลังจากนั้นให้สื่อออกมาในรูปแบบของคำถาม การเขียนแบบนี้ช่วยให้ทราบว่า ผู้แต่งต้องการสื่ออะไรในงานเขียนนั้น

5. การเขียนเชื่อมโยงแบบวิพากษ์วิจารณ์ คือ การที่ผู้เขียนตอบโต้กับจุดยืนของผู้แต่ง โดยมีการตอบโต้ 3 แบบที่ผู้อ่านอาจทำได้ คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และเห็นด้วยเป็นบางส่วน ประโยคแรก ผู้เขียนควรระบุจุดยืนของผู้แต่ง ประโยคถัดไป ผู้เขียนจะต้องเขียนจุดยืนและแนวคิดหลักของตนเอง และประโยคต่อไปควรเขียนอธิบายเหตุผลสนับสนุนแนวคิดของเราเพื่ออธิบายแนวคิดหรือจุดยืนของผู้เขียน

6. การเขียนระบุบอกรบความตั้งใจ แผนการ หรือวัตถุประสงค์ของผู้เขียน วิธีนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับสื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีธรรมชาติของการชักจูง โน้มน้าว และประชดชัน การพิจารณาความตั้งใจของผู้เขียนจำเป็นต้องใช้ความรู้ทั้งความรู้ภายใน เช่น โทนเสียงของผู้แต่ง การใช้ภาษาของผู้แต่ง และความรู้ภายนอก เช่น ความรู้ของผู้แต่ง

7. การเขียนแบบแรงจูงใจ คือ การเขียนที่พยายามคาดเดา แรงจูงใจของผู้แต่งสำหรับการสร้างสรรค์งานเขียน การเขียนแบบนี้พยายามที่จะค้นหาจุดกำเนิดระบบความเชื่อและแนวความคิดของผู้แต่ง การเขียนแบบแรงจูงใจจะมีรูปแบบการวิพากษ์วิจารณ์ขั้นสูง จึงต้องใช้แนวความคิดทางจิตวิทยาที่เจาะลึกลงไป

ขั้นที่ 4 Ponder : เป็นขั้นที่นักเรียนได้นำเสนองานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีด้วยกัน 4 ขั้นตอน โดยผู้สอนควรมุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อค้นหาใจความของข้อความนั้น และนำใจความนั้นมาเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเอง แล้วใช้กิจกรรมการนำเสนองานเขียนเพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียนของตนเอง การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี นี้ ครูควรสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนให้สนุกสนาน คอยกระตุ้นให้นักเรียนคิด ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนคนอื่นๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ โดยในงานวิจัยนี้ ได้นำขั้นตอนการสอนของ Eanet; & Manzo (1976: 648-650) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554: 83) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมี

วิจารณ์ญาณและความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัด นครปฐม ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพียรศิลป์ ปินชัย (2555: 64) ได้วิจัยเรื่องการใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยกลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษ (31202) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนที่ใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี จำนวน 5 แผน แบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ แบบทดสอบความสามารถการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบทักษะคิดวิเคราะห์ การวิจัยในครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี สูงกว่าก่อนเรียน 2) ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี สูงกว่าก่อนเรียน 3) ทักษะคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี สูงกว่าก่อนเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

อานีท มาร์ลิน (Eanet Marilyn. 1977) ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบกระบวนการอ่านการ เรียนรู้ด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี คุณค่าของกระบวนการ การอ่าน การตีความ การเชื่อมโยง และการ คิดพิจารณา เพื่อใช้เป็นกลวิธีในการเรียนการสอน โดยเน้นการใช้การบรรยายและเชื่อมโยง เพื่อ บรรลุเป้าหมายที่จำเพาะเจาะจงในการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนใน 6 ชั้น เรียน จำนวน 105 แบ่งเป็น 3กลุ่ม โดยมีเงื่อนไข คือ 1) กลุ่มทดลองที่ใช้การเรียนการสอนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี 2) กลุ่มทดลองที่ใช้การเรียนการสอนด้วยกลวิธีปกติ 3) กลุ่มที่พัฒนาความพร้อม

สำหรับการปรับปรุงทักษะการอ่านและการเรียนรู้ ได้เรียนและฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ที่ไม่เกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านและความเข้าใจ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี ทำคะแนนแบบทดสอบได้ดี รวมถึงเมื่อใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี นักเรียนมีวิธีการเรียนแบบโต้ตอบรวดเร็วมาก เพราะ การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนตรวจสอบความคิดของตนเอง

แมนโซ และคณะ (Manzo; et al. 2002: 42) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์ อี เอ พี ในรูปแบบที่เรียกว่า ไอ อาร์ อี เอ พี (iREAP) ซึ่งเป็นการปรับรูปแบบการเรียนแบบ อาร์ อี เอ พี ผ่านการใช้งานทางอินเทอร์เน็ต เพื่อทำการประเมินผลทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด การศึกษาในครั้งนี้ใช้รูปแบบและขั้นตอนการอ่านแบบเดียวกับกลวิธี อาร์ อี เอ พี แบบดั้งเดิม แตกต่างกันเพียงในขั้นตอนการเขียน (annotate) และการแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านของเพื่อน ซึ่งนักเรียนได้กระทำการดังกล่าวผ่านการพิมพ์โต้ตอบทางอินเทอร์เน็ต ผลที่ได้สรุปว่า ผู้ทดลองใช้มีพัฒนาการทางด้านการคิดขั้นสูง พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน รวมไปถึงมีความรู้ด้านเนื้อหา และคะแนนสอบอยู่ในเกณฑ์ดี

เทสดีเมอร์ เมเม็ต (Tasdemir Mehmet. 2010: 553) ได้ศึกษาเรื่องผลของเทคนิคการทำความเข้าใจในการอ่านด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสำเร็จของนักเรียน การศึกษาครั้งนี้ นำหนังสือแบบเรียน มาใช้เพื่อตรวจสอบว่ากลวิธี อาร์ อี เอ พี สามารถสร้างความแตกต่างต่อความสำเร็จในการเรียนรู้หรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีปกติทั่วไป กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 59 คน ที่เรียนในช่วงปี ค.ศ. 2008-2009 (เทอมฤดูใบไม้ร่วง) ผลวิจัยปรากฏว่า ระดับความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนที่ใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีปกติ

เจซี พูตรี มารันติกา (Jesi Putri Marantika. 2013: 70) ได้วิจัยเรื่องผลของการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาการอ่านเล่าเรื่องสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจบทอ่าน ไม่มีข้อสงสัยเหมือนก่อนเรียน นักเรียนสามารถอ่านเล่าเรื่องได้ เข้าใจคำศัพท์ยากที่ปรากฏในบทอ่านได้

สรุปการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธี อาร์ อี เอ พี พบว่ากลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนานักเรียนในด้านการอ่านและการเขียนควบคู่กันได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงนำกลวิธีนี้มาศึกษาวิจัย เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความของนักเรียน

2. การอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เพราะการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือสำคัญของนักเรียนที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ หากนักเรียนไม่สามารถจับใจความได้

ก็จะไม่สามารถมองเห็นประเด็นสำคัญของเนื้อหาในหนังสือที่อ่านได้ มีนักวิชาการให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้หลายท่าน ดังนี้

Goodman (1989: 209) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน โดยอาศัยมโนภาพและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการเรียนรู้ความหมายโดยรวมของภาษา ซึ่งผู้เขียนพยายามสื่อสารให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้ เพื่อประมวลความคิดกับความหมายของภาษาจนสามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนได้

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2537: 117) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านขั้นละเอียดที่ต้องรับรู้เนื้อเรื่อง ความสำคัญว่ากล่าวถึงใครหรืออะไร และความหมายของเรื่องว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร

แววมยุรา เหมือนนิล (2538: 9) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มคืออะไร โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ศศิธร รัชฎ์ลักษณะนันท์ (2542: 236) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญ หรือข้อความที่สำคัญ โดยการจดบันทึก หรือจดจำไว้ในสมองด้วยกลวิธีการขีดเส้นใต้หนังสือนั้น ซึ่งใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับ อาจมีลักษณะตามแต่ความต้องการ เช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้ หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน หรือจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2542: 25) ให้สรุปความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร การหาประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับลักษณะและความยาวของย่อหน้าและเรื่องด้วย ซึ่งตามปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ ส่วนประโยคอื่นๆ จะเป็นเพียงรายละเอียดประกอบ หรือย่อหน้าบางย่อหน้าเป็นพรรณโวหาร ผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญเอาเอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 88) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นกระบวนการที่เข้าใจความหมายคำ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความเป็นประการสำคัญ

กรมวิชาการ (2546: 188) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่ม ที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 30) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ซึ่งเรียกว่า ใจความหรือใจความสำคัญ ตรงกันข้ามกับ พลความ ซึ่งหมายถึง ส่วนที่ไม่สำคัญ ใจความจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่างๆ ของเรื่องที่อ่าน อาจอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้

จากความหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง เพื่อให้เข้าใจเรื่องราว หรือจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะการอ่านที่มีความสำคัญต่อนักเรียน เพราะหากนักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความที่ดี นักเรียนก็จะสามารถแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ดังนี้

แวมมยุรา เหมือนนิล (2538: 15) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านระดับสูง ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ นักเรียนก็จะไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์เรื่องนั้นได้

ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2549: 7) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญมาก เพราะผู้ที่อ่านจับใจความไม่ได้จะไม่สามารถเข้าใจสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน จึงไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่าน

รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555: 27) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ มีความสำคัญต่อนักเรียน และผู้อ่าน เพราะทำให้อ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับประโยชน์ ได้ความรู้ ทั้งยังเป็นพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็น การตีความ การตอบคำถาม วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ และการอ่านจับใจความจะต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ

ฉวีลักษณ์ บุญญะกาญจน์ (2557: 23) กล่าวถึงความสำคัญในการอ่านจับใจความว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตของคนปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้าน วัตถุวิทยาการ เทคโนโลยีและความนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ที่เกิดมาในโลกปัจจุบันต้องสนใจการอ่าน และต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าต่างๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้านและทุกโอกาส ทั้งในด้านศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ ช่วยส่งเสริมความรู้ความคิดของคนเราให้เพิ่มพูนขึ้น ความสำคัญของการอ่านจับใจความสามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้อ่านเข้าใจความหมายของคำ ประโยค เนื้อหาและความหมายโดยนัยจากเนื้อเรื่อง
2. ช่วยฝึกความจำและการคิดอย่างมีเหตุเป็นผลของผู้อ่าน
3. ช่วยฝึกความเร็วในการอ่าน
4. ช่วยให้อ่านมีความรอบรู้และความสนใจในการอ่านให้กว้างขึ้น
5. ช่วยพัฒนาความรู้ของผู้อ่านสำหรับการศึกษาและการประกอบอาชีพ
6. ช่วยให้อ่านได้หย่อนใจและผ่อนคลายจากการอ่านเพื่อความบันเทิง

จากการศึกษาความสำคัญของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนสามารถนำทักษะการอ่านจับใจความมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตัวเองได้ หากนักเรียนขาดทักษะการอ่านจับใจความ นักเรียนก็ไม่เข้าใจเนื้อหาสาระที่อ่านและส่งผลให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่าน

2.3 หลักการการอ่านจับใจความ

การจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความให้ได้ผลดีนั้น ต้องอาศัยความเข้าใจในเรื่องหลักการอ่านจับใจความเป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้หลายท่าน ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2530: 145-146) ได้เสนอหลักการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความผู้อ่านต้องอ่านตั้งแต่ชื่อเรื่องและจุดประสงค์การอ่านคืออะไร จากนั้นอ่านให้จบอย่างคร่าวๆ เพื่อดูว่าเป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องอะไร พิจารณาหาใจความสำคัญถ้าอ่านหนังสือทั้งเล่มควรอ่านสารบัญก่อน ขั้นต่อไปก็อ่านโดยละเอียด ในขณะที่อ่านก็ตั้งคำถามว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ใด เมื่อไร อย่างไร และผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเสนอเรื่องนี้ จากนั้นนำมาเรียบเรียงเป็นภาษาของผู้อ่านเองและประการสำคัญควรฝึกการอ่านจับใจความอยู่เสมอ จะช่วยให้อ่านจับใจความดีขึ้น

กาญจนา วิชญาปกรณ (2534: 105) ได้อธิบายหลักในการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านโดยสำรวจส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสืออย่างรวดเร็ว
2. เรียงลำดับความคิดไว้ในใจ
3. จดบันทึกหัวข้อย่อหรืออาจทำสัญลักษณ์ส่วนที่เป็นความสำคัญ เช่น ชิดเส้นใต้ ชิดเส้นทึบ หรือทำเครื่องหมายดอกจัน
4. สรุปเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเอง

นุชน้อย สติธอังกูร (2538: 67) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. พิจารณาความที่ละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียด หรือข้อปลีกย่อยอื่นๆ ออก ซึ่งได้แก่ ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย ข้อความเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ วันเดือนปี (ในกรณีที่ไม่ต้องการผลทางตัวเลข) ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

3. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ประทีป วาทิกทินกร (2542: 82) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
2. ตั้งคำถาม ถามตัวเองสั้นๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่เราต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด

3. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554: 27) กล่าวว่า การอ่านจับใจความนั้นผู้อ่านต้องอ่านเรื่องราวให้ตลอดจนจบอย่างคร่าวๆ พยายามจับใจความในแต่ละย่อหน้า ถ้าเป็นหนังสือให้อ่านสารบัญก่อน จากนั้นก็ตั้งคำถามเพื่อถามตนเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และนำมาเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของผู้อ่านเองหากต้องการรายละเอียดให้ขยายคำตอบออกไป และที่สำคัญต้องฝึกการอ่านจับใจความอยู่เสมอเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความให้ดีขึ้นต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 30) กล่าวถึง หลักการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
2. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ ส่วนที่ไม่เข้าใจ
3. ตั้งคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
4. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นว่าเป็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่นๆ อธิบายขยาย

ความหรือให้รายละเอียด

5. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน แล้วประมวลเป็นใจความสำคัญ

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน์ (2557: 11-12) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้

1. การอ่านจับใจความของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่งแม้มีใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงอย่างเดียว ถ้าเรื่องหนึ่งมีหลายย่อหน้าย่อมแสดงว่าจะมีความสำคัญหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่อง หรือแนวคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น

2. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ส่วนมากมักอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งของข้อความ

3. การอ่านจับใจความในแต่ละย่อหน้า นอกจากการพยายามค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระครอบคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมดแล้ว จะต้องตัดข้อความที่เป็นส่วนขยายหรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด เพื่อที่จะได้เหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้า

จากการศึกษาหลักการข้างต้น พบว่าในการสอนการอ่านจับใจความ ควรฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามลำดับขั้นในการอ่านจับใจความเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความที่ดีได้ โดยเริ่มจากการให้นักเรียนอ่าน และทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ทำความเข้าใจคำศัพท์ต่างๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ชีตเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าสำคัญ แล้วจึงนำส่วนสำคัญมาเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเอง

2.4 ประโยชน์การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2528: 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความไว้ว่า

- 1) สามารถตัดสินใจได้ว่าหนังสือนั้นมีคุณค่าหรือสาระที่จะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่
- 2) สามารถรู้ได้ว่าผู้อ่านนั้นมีความรู้หรือประสบการณ์ที่จะอ่านโดยตลอดเล่มหรือไม่
- 3) เป็นแนวทางให้ผู้อ่านสามารถไปค้นคว้า หนังสือที่ปรากฏในบรรณานุกรม อ่านประกอบหนังสือได้
- 4) เป็นการประหยัดเวลาแก่ผู้อ่านที่มีเวลาจำกัด เช่นในห้องสมุด หรือร้านขายหนังสือ เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่า ควรยืมหรือซื้อหนังสือเล่มนั้นหรือไม่ และ
- 5) ช่วยในการเตรียมตัวสอบ เพราะทำให้จดจำเนื้อหาได้แม่นยำ

วารุณี อุดมธาดา (2537: 18) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่รวดเร็ว และสามารถอ่านได้ในเวลาที่จำกัด มีประโยชน์มากสำหรับนักเรียน นักศึกษาในการเตรียมตัวเข้าสอบ และสามารถพิจารณาคุณค่าของหนังสือประเภทต่างๆ ที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2547: 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ทำให้เป็นคนที่น่าสนใจเพราะการอ่านมากทำให้มีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวาง ดังนั้นการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

อาภรณ์พรรณ พงษ์สวัสดิ์ (2550: 37) กล่าวว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านจับใจความนั้นครอบคลุมการดำเนินชีวิตประจำวันของคนทุกคน ตั้งแต่การอ่านเพื่อความบันเทิง จนกระทั่งถึงการอ่านเพื่อการศึกษาหาความรู้ในสรรพวิทยาการต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยการอ่านเพื่อจับใจความทั้งสิ้น บุคคลที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความจึงเป็นบุคคลที่รับรู้ข่าวสาร เรื่องราวได้รวดเร็วและเข้าใจเรื่องที่ได้ดีกว่าคนอื่น

จากการศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านจับใจความ พบว่าการอ่านจับใจความ มีประโยชน์ต่อการศึกษาหาความรู้ของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนพิจารณาคุณค่าของหนังสือที่อ่าน และยังช่วยพัฒนาทักษะการอ่านด้านอื่นๆ ของนักเรียนได้ดีขึ้นอีกด้วย

2.5 แนวการสอนอ่านจับใจความ

การฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความได้นั้น จำเป็นต้องศึกษาถึงแนวการสอนอ่านจับใจความเพื่อที่จะใช้เป็นแนวการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

อัญชลี แจ่มเจริญ (2526: 94) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า การฝึกให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความ ครูต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายๆ ด้าน เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนจับใจความมีดังนี้

1. เรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนฝึกอ่านจับใจความ ควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้นและความสามารถของนักเรียน
2. ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้ว่าใจความสำคัญของข้อความในย่อหน้ามักอยู่ตอนต้นๆ ของย่อหน้านั้น หรืออยู่ในตอนสรุปท้าย ผู้อ่านต้องพยายามจับประโยคใจความสำคัญให้ได้หรือจับให้ได้ว่าย่อหน้านั้นกล่าวถึงอะไร แล้วจึงเรียงลำดับเหตุการณ์
3. ครูควรตั้งคำถาม ถามเป็นตอนๆ ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อหาคำตอบ
4. ฝึกให้เล่าเรื่องย่อ
5. ฝึกให้สรุปความว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม และเกิดผลอย่างไร แล้วจึงเขียนบันทึกย่อได้

ประทีป วาทิกทินกร (2542: 79) ได้ให้ข้อเสนอแนะวิธีสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

- 1.ให้อ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
- 2.ตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้นๆ ว่าเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร อย่างไร ทำไม บางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่นักเรียนต้องตอบเท่าที่อยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้

3. ขยายความในคำตอบออกไปอีกเมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 104-105) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นการสอนการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนสนใจหรือเรื่องที่ประทับใจมากที่สุด
2. ครูแก้ไขคำหรือข้อความให้สละสลวยยิ่งขึ้นโดยรักษาแนวคิดของเรื่องไว้
3. นักเรียนคัดลอกเรื่องราวอีกครั้งโดยวาดภาพประกอบ หรือจัดทำรูปเล่มตามความถนัดของนักเรียน
4. ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องและเขียนในสัปดาห์คำถามแนบไว้ท้ายเรื่องที่เขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

5. กำหนดให้นักเรียนอ่านเรื่องราววันละ 1 เรื่อง แล้วตอบคำถามโดยการตรวจสอบคำตอบจากครูและบันทึกคะแนน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความโดยวิธีสำรวจตรวจทานเป็นวิธีหนึ่งในการสอนอ่านจับใจความถือเป็นการอ่านขั้นสูงเพราะผู้อ่านต้องมีพื้นฐานในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณควบคู่กับการอ่านจับใจความนี้จึงเหมาะกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย หรือระดับมัธยมศึกษา ผู้อ่านจะต้องมีประสบการณ์ทางภาษา สามารถตัดสินใจ วิเคราะห์ ข้อความ เรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว วัตถุประสงค์ในการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสำรวจตรวจทานมีดังนี้

1. ให้นักเรียนได้สำรวจเรื่องราวที่อ่าน เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดปัญหา หรือข้อสงสัย เพื่อที่จะนำไปค้นคว้าหาคำตอบด้วยการอ่านอย่างละเอียดต่อไป
2. ให้นักเรียนรู้จักการตั้งคำถาม หรือข้อสงสัยโดยใช้ภาษาสื่อความหมาย
3. ให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาข้อมูล ด้วยทักษะการอ่านจับใจความ มาตอบปัญหาที่ตนสงสัย
4. ให้นักเรียนรู้จักสรุปประเด็นที่สำคัญ จากการอ่านจับใจความโดยใช้ประสบการณ์เดิม
5. เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความละเอียดรอบคอบ ในการเลือกข้อมูล โดยใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นแนวทางในการวินิจฉัย

บันลือ พุกกะวัน (2545: 128-129) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านเพื่อจับใจความว่า

1. ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ
 - 1.1ให้อ่านเรื่องราวหรือบทความอย่างรวดเร็ว โดยอ่านข้ามๆ ลวกๆ ไปก่อน เพื่อจะได้รู้ว่าเรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงอะไร

1.2 ให้อ่านเฉพาะหัวข้อย่อย หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทัศนคติข้อเสนอแนะ เจตนาของผู้แต่ง โดยมากจะเสนอแนะให้อ่านคำแนะนำหรืออารมณ์บท

1.3 อ่านทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน

1.4 อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่า เป็นเรื่องยากหรือง่ายเหมาะสมกับวัยนักเรียนที่จะใช้ความคิดของตนประเมินได้เพียงใด

1.5 หากเป็นบทประพันธ์ร้อยกรอง ลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่

เทคนิคการอ่านแบบคร่าวๆ เป็นการอ่านโดยใช้การกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาสิ่งที่สนใจ ปมเรื่อง จุดเด่น หรือสิ่งที่ผู้อ่านตั้งใจ หรือถนัด

2. ผูกอ่านเพื่อเก็บความสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ

2.1 เมื่อให้นักเรียนอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องย่อ เรื่องราวความเป็นมาและใจความย่อว่าอย่างไร

2.2 ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่องที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ใครกับใคร พฤติกรรมเป็นอย่างไร อื่นๆ

2.3 การตรวจคำตอบ ครูจำเป็นต้องเน้นให้ตอบปัญหาให้ตรงประเด็นในการฝึกในห้องเรียนให้ชัดเจน (เป็นส่วนหนึ่งของความพร้อมในการอ่านในใจ)

3. นำผลของคำตอบ หรือการตั้งชื่อเรื่องมาอภิปรายตรวจสอบโดยการอ่านออกเสียง เพื่อให้ฟังแล้วตอบคำถามหรือบอกชื่อเรื่องได้ถูกต้อง

4. ให้นักเรียนนำผลของคำตอบในข้อ 3 มาตรวจสอบว่าชื่อเรื่องนั้นตรงกับประโยคใด หรือประโยคใดบอกชื่อเรื่อง หรือประโยคใดบอกใจความสำคัญของอนุเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้นๆ

5. เรียบเรียงประโยคบอกใจความแต่ละอนุเรื่องตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและกลาภาษาให้มีความต่อเนื่อง อาจสลับตอนก็ได้ (ถ้าได้ความดีกว่า)

6. อ่านบททวน โดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้ตรวจสอบใจความสำคัญ (เรื่องย่อ) นั้นโดยกลุ่ม หากเป็นงานรายบุคคลให้ใช้การอ่านในใจตรวจสอบเอง

7. กำหนดการตั้งชื่อบอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์แล้วแต่กรณี

ณัฐยา ภูษามคม (2552: 23) ได้กล่าวถึงการสอนการอ่านจับใจความไว้ว่า ครูควรแนะนำกลวิธีในการอ่านที่ถูกต้องและควรฝึกอย่างต่อเนื่อง ควรให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกอ่านจับใจความทีละย่อหน้า และฝึกหลายๆ กิจกรรม เช่น ฝึกเรียงลำดับเหตุการณ์ ตอบคำถาม เล่าเรื่องย่อ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เขียนเรื่อง สรุปเรื่อง และอธิบายลักษณะของตัวละคร และให้ทราบผลการอ่านทุกครั้งเพื่อช่วยเสริมแรง และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านการคิด ทำให้การสอนอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภคิน โชติธเนศ (2553: 18) กล่าวถึงการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า การสอนอ่านจับใจความครูจำเป็นต้องฝึกนักเรียนให้เกิดทักษะความชำนาญในการอ่านก่อน โดยเริ่มจากการอ่านเรื่องง่ายๆ เช่นนิทาน บทความสั้นๆ โดยให้เรียนรู้คำศัพท์ให้อ่านข้าม อ่านแบบคร่าวๆ และออกมาเล่าอย่างย่อๆ มีความเป็นมาอย่างไร โดยครูต้องตั้งคำถามนำให้ตอบเป็นตอน เพื่อให้ นักเรียนรู้ว่าสิ่งไหนเป็นสิ่งสำคัญของเรื่อง และให้หัดอ่านโดยพิจารณาว่า ประโยคใดเป็นการขยายความ แล้วให้ขีดเส้นใต้หรือเขียนข้อความที่สำคัญ จากนั้นก็ให้อ่านรวมกันแล้วปรับปรุงให้ กลมกลืนกันก็จะได้สาระสำคัญของเรื่องและเป็นการย่อเรื่องไปด้วย จากนั้นก็ให้ฝึกอ่านอย่าง สม่่าเสมอ จนเกิดความชำนาญ ก็จะทำให้นักเรียนสามารถที่จะอ่านจับใจความได้เร็วขึ้น และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวการสอนอ่านจับใจความข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนอ่านจับใจความนั้น ครูควรฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือจนมีความชำนาญในการอ่านก่อน แล้วจึงค่อยเริ่มฝึกให้นักเรียนทำ กิจกรรมเกี่ยวกับการจับใจความ โดยให้เริ่มอ่านจากเรื่องง่ายๆ ทีละย่อหน้า และฝึกให้นักเรียนทำ กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เล่าเรื่องย่อ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น รวมไปถึงการให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด การฝึกโดยใช้กิจกรรมเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอ จะทำ ให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.6 การวัดประเมินผลการอ่านจับใจความ

การวัดและประเมินผลนักเรียน เป็นขั้นตอนที่จะทำให้ทราบว่านักเรียนประสบความสำเร็จ ในการอ่านจับใจความมากน้อยเพียงไร นักวิชาการหลายท่านได้เสนอวิธีการและเกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

ฮาร์ฟเนอร์ และจอลลี (ณัฐธินา บุญสุข, 2546: 16-17; อ้างอิงจาก Hafner; & Jolly. 1974) ได้สรุปความสามารถในการประเมินการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้ถูกต้อง
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดออกมาได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องตอนใด อย่างไร
7. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคแสดงเนื้อหาสำคัญหรือใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่าน
8. บอกได้ว่าเนื้อหาที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
9. แสดงข้อสรุปของข้อความที่อ่านได้ถูกต้อง

สายสุณี สกุลแก้ว (2534: 30) กล่าวว่า การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือดังนี้

1. แบบทดสอบมาตรฐาน ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอนๆ หรือเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกตอบ เรียงจากเรื่องง่ายไปยาก จำกัดเวลา นักเรียนจะได้รับคะแนนความสามารถของความเข้าใจในการอ่านแบบทดสอบ คะแนนออกมาในรูปคะแนนดิบ เปอร์เซนต์ไทล์ หรือระดับ

2. แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ มีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบแรก ข้อสอบนี้มีข้อความ เป็นตอนๆ หรือ เป็นเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่มีการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนการอ่านนั้นอยู่ระหว่างร้อยละ 80-90

แววมยุรา เหมือนนิล (2538: 16) กล่าวว่า พฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่าอ่านจับใจความได้หรือไม่ อาจพิจารณาจากทักษะดังต่อไปนี้

1. การจำลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่านและสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ วันที่ ฯลฯ
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือจินตนาการได้
5. การรวบรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้ ฯลฯ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 148-150) ได้กล่าวถึงการประเมินการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความ มี 2 วิธี คือ

1. การใช้เครื่องมือเป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยืมเกณฑ์นี้ นักการศึกษา มีความเห็นว่า ผู้อ่านได้พลาตเนื้อเรื่องบางตอนไปร้อยละ 30 แล้ว หากยืมเกณฑ์การประเมินที่ต่ำกว่านี้จะทำให้ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง

2. การใช้แบบประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง สมมติให้แบบประเมินมีทั้งหมด 20 ข้อ ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม 80 คะแนน ระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขตดังนี้

72 – 80 =	4	ดี
52 – 71 =	3	ค่อนข้างดี
32 – 51 =	2	พอใช้
0 – 31 =	1	ปรับปรุง

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนเองแล้ว หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และ 3 แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

นอกจากนี้สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 95-96) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวัดและการประเมินการอ่านซึ่งรวมการอ่านจับใจความสำคัญไว้ด้วยว่า นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักการของเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom. 1996) มาประยุกต์ใช้ในการฝึกอ่านและประเมินการอ่าน มีทั้งหมด 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แต่ละชั้นมีลำดับขั้นการคิดที่แตกต่างกัน ชั้นที่ 1-3 เป็นการคิดเบื้องต้น เป็นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของพฤติกรรมกรรมการอ่าน ชั้นที่ 4-6 เป็นการคิดขั้นสูงของพฤติกรรมกรรมการอ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีพื้นฐาน 3 ขั้นต้นมาก่อน และเป็นอย่างที่ดีด้วย เกณฑ์ในการวัดการอ่าน ตามหลักของ Bloom มีดังนี้

1. วัดความจำ คือ อธิบายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บอกคำจำกัดความต่าง ๆ
2. วัดความเข้าใจ คือ จับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญของเรื่อง เข้าใจจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นของผู้เขียน
3. วัดการนำไปใช้ คือ ประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่านกับเหตุการณ์ใหม่ๆ การแก้ปัญหา การยกตัวอย่าง หรือการนำตัวอย่างหรือหลักการนั้นๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. วัดการวิเคราะห์ คือ การบอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การวิเคราะห์โวหารในการเขียน การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน
5. วัดการสังเคราะห์ คือ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ เป็นโน้ตสั้นๆ คติ สำนวน สุภาษิต ตลอดจนคาดคะเนหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่
6. วัดการประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้านข้อคิด คุณค่า วรรณศิลป์ของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล หรือตัวละคร ตลอดจนการประเมินจากข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อเขียนนั้น

จากการศึกษาข้อมูลในการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความมีเกณฑ์ที่แตกต่างกันไป การเลือกใช้นั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดว่าต้องการที่จะวัดสิ่งใด โดยในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้เกณฑ์ของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 95-96) ซึ่งมีการวัดทักษะการอ่านจับใจความ 2 ชั้น ตามลำดับขั้นทางความคิดของบลูม คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ และเพื่อให้ครอบคลุมตัวชี้วัดการอ่านจับใจความในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยจึง

เพิ่มการวัดขั้นการนำไปใช้ และขั้นวิเคราะห์ มาประกอบในการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนด้วย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธัญมาศ ต้นเสถียร (2544: 92) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้วิธีอ่านเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสะอาดเผด็จวิทยา จังหวัดชุมพร ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนสะอาดเผด็จวิทยา จังหวัดชุมพร จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 1) แผนจัดการเรียนรู้ และ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ยที่เรียนโดยวิธีอ่านเรื่องมีพัฒนาการในการอ่านจับใจความสูงขึ้น และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

พัชนี หุณคง (2546: 92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนการอ่านภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.5/86.67 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80

พัชรา พรหมมณี (2549: 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.14/81.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรียรรณ ศรีสวัสดิ์ (2549: 33) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห้วยวัง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.55/81.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประมง สวัสดิ์ลาภา (2552: 63) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และประสิทธิภาพ

83.69/81.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภคิน โขติชนเลิศ (2553: 63) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตดาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดก มีประสิทธิภาพ 82.95/80.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์นสัน (Johnson. 1988: 198-A) ได้ศึกษาในเรื่องผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นแบบฝึกชนิดอัตโนมัติ เพื่อฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนเกรด 4 ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องด้วยตนเอง แตกต่างจากกลุ่มที่เรียนด้วยการตอบคำถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บอทโทน (Bottone. 1992: 30) ศึกษาผลของวิธีสอนกลุ่มย่อยต่อการอ่านเพื่อจับใจความ การศึกษาการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างวิธีอ่านในกลุ่มย่อยกับวิธีอ่านรวมกันทั้งหมดในห้องเรียน โดยใช้เนื้อหา 10 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเกรด 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จากโรงเรียนซานเมื่อนิวเจอร์ซี นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 5 คน ของห้องที่ 1 ได้ฟังเรื่องราวโดยอยู่รวมกันกับนักเรียนทั้งหมดในห้องเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอีก 5 คน ของห้องที่ 2 ได้ฟังเรื่องราวในกลุ่มเพียง 5 คน หลังจากการฟังแล้วให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ฟังที่ได้ฟังทีละคน โดยใช้คำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และทำไม เป็นพื้นฐานความเข้าใจเรื่อง พบว่า นักเรียนที่ได้ฟังเรื่องราวในกลุ่มย่อยตอบคำถามได้ดีกว่านักเรียนที่ฟังเรื่องราวรวมกับนักเรียนทั้งหมด

เบอร์นิงเกน เอ็ม และคณะ (Berningen M.; et al. 2006: Online) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความของนักเรียนเกรด 2 โดยใช้วิธีการคาดเดาข้อความจากเสียงของภาษา ให้การชี้แนะเกี่ยวกับคำนั้น และเชื่อมโยงความรู้ด้วยการอภิปราย โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1.เรียงลำดับตามตัวอักษร 2.แปลรหัสการออกเสียงด้วยความถูกต้องแม่นยำของคำอ่านอย่างรวดเร็ว 3.บันทึกเป็นรหัส 4.อ่านคำอย่างคล่องแคล่วอย่างรวดเร็ว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า การที่นักเรียนจะเกิดทักษะการอ่านจับใจความได้นั้น ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ในการสอน และอาศัยการฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องอาศัยกลวิธี เทคนิคการจัดการเรียนการสอน และจัดหาสื่อการสอนต่างๆ มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความ

3. การเขียนย่อความ

3.1 ความหมายของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความเป็นทักษะการเขียนที่นำใจความของเรื่องราวนั้นๆ มาเขียนใหม่ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อเอง เมื่อเขียนแล้วเนื้อความเดิมจะสั้นลง แต่ยังมีใจความครบถ้วนบริบูรณ์ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนย่อความไว้ ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2513: 60) กล่าวว่า การย่อความ คือ การย่นเรื่องยาวๆ ให้สั้นลงตามความต้องการ โดยเอาใจความสำคัญไว้ใจความจะสังเกตได้คือ ความใดน่าเรื่องต่างๆ ถ้าขาดตอนนั้นเสียแล้ว เรื่องอื่นจะเกิดขึ้นไม่ได้ ความนั้นนับเป็นใจความสำคัญ

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2518: 71) กล่าวว่า การย่อความคือ การเก็บใจความสำคัญของเรื่องต่างๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่แต่เพียงย่อๆให้อ่านเข้าใจเรื่องได้ครบบริบูรณ์และรวดเร็ว

อัจฉรา ชีวพันธ์ (2531: 41) กล่าวว่า การย่อความ หมายถึง การสรุปเรียบเรียงใจความสำคัญของเนื้อหาสาระจากเรื่องต่างๆ ให้มีความกะทัดรัด ง่ายแก่การทำความเข้าใจ การย่อแต่ละครั้งต้องมีรูปแบบของการย่อ เพื่อใช้เป็นลายแทงสำหรับการค้นคว้าที่มาของเรื่องที่ย่อนั้นว่านำเรื่องนั้นมาจากที่ใด

วิเชียร สุคันธี (2537: 11) กล่าวว่า การย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านจากการฟังหรือการอ่าน แล้วผู้ย่อพูดหรือเขียนด้วยสำนวนของตนเองอย่างกะทัดรัด และสมบูรณ์ตามลำดับความสำคัญของเนื้อหานั้นๆ ให้มากที่สุด โดยการเขียนย่อความแต่ละครั้งต้องย่อความตามรูปแบบของหลักการย่อความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2547: 168) กล่าวว่า การย่อความหมายถึง การจับใจความสำคัญ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟัง หรือได้ดูมา ให้ได้ความว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด เพราะเหตุใด หรือมีแนวคิดประเด็นสำคัญของเรื่องอย่างไร แล้วสรุปโดยเรียบเรียงให้ได้ใจความครบถ้วน สั้น กระชับ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

เสนีย์ วิลาวรรณ (2547: 188) กล่าวว่า การย่อความหมายถึง การตัดทอนเนื้อหาจากข้อความเดิมให้เหลือเฉพาะสาระสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 87) ได้อธิบายความหมายของการเขียนย่อความไว้ว่า การย่อความเป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ ให้สั้น กระชับ ต่อเนื่อง และคงสาระเดิมอย่างครบถ้วน โดยเขียนเป็นสำนวนของตนเอง

จากการศึกษาความหมายของการเขียนย่อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนย่อความ หมายถึง การเขียนหรือการบันทึกใจความของเรื่องที่อ่าน โดยยึดรูปแบบการย่อความที่ถูกต้อง

3.2 ความสำคัญของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความเป็นทักษะการเขียนที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะการเขียนย่อความเป็นทักษะการเขียนที่ช่วยจับใจความของข้อความที่อ่าน มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการเขียนย่อความไว้ดังนี้

สุทิวศ์ พงศ์ไพบูลย์ และอุดม หนูทอง (2532: 24) กล่าวว่า การย่อความมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทางตรงคือ การฝึกทักษะด้านการใช้ภาษาให้สามารถเก็บใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังหรืออ่าน ซึ่งมีความพิสดาร ซับซ้อน และมีความยาว เอาแต่สาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความสำคัญถูกต้องครบถ้วน โดยใช้ถ้อยคำภาษาง่ายๆ สั้นๆ และกระชับ เพื่อง่ายแก่การเข้าใจ ส่วนประโยชน์ทางอ้อม เป็นเรื่องที่นักเรียนและผู้สอนจำนวนไม่น้อยไม่ได้เน้นให้เกิดสัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร กล่าวคือ การย่อความเป็นกระบวนการอย่างสำคัญยิ่งกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยฝึกฝนให้นักเรียนได้วิธีการในการสังเกตวิเคราะห์ และสรุปสิ่งทั้งปวงในวิธีการดำเนินชีวิตของตน จนเกิดเป็นนิสัย เป็นคนช่างฝัน ช่างประมวลความรู้และความคิด ตลอดจนเป็นคนมีวิจรรณญาณในการตัดสินใจ รู้เหตุจากผล รู้ผลจากเหตุ

วิเชียร สุคันธี (2537: 14) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนย่อความไว้ว่า การเขียนย่อความมีบทบาทสำคัญยิ่งกับทุกคน ทั้งในด้านการเรียนการสอน การดำรงชีวิต ตลอดจนการประกอบอาชีพ กล่าวคือ ในด้านการเรียนการสอนนั้น ทั้งนักเรียนและผู้สอนจำเป็นต้องใช้วิธีการย่อความเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก เช่น ย่อตำราเรียน บันทึก สรุปคำสอน ศึกษาหาความรู้ วิทยาการด้านต่างๆ ประมวลใจความสำคัญที่ได้รับจากการฟังและการอ่าน เป็นต้น สำหรับในด้านการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพนั้น เกือบทุกอาชีพจำเป็นต้องอาศัยวิธีการย่อความเข้ามามีส่วนช่วยวิเคราะห์ พิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคลที่รับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา

ผะอบ โปษะกฤษณะ (2544: 103) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนย่อความไว้ว่า การเขียนย่อความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน นักอ่าน และนักฟัง การเขียนบางอย่างต้องอาศัยการย่อความ เช่น การวิจารณ์ การเขียนจดหมายราชการ บันทึกโต้ตอบหรือบันทึกการอ่านการฟัง ถ้าหากจับใจความไม่ได้ก็จะได้ผล ถ้าจะกล่าวโดยสรุปว่า การย่อความมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันคงไม่ผิด

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียนย่อความ สรุปได้ว่า การเขียนย่อความนั้นมีความสำคัญต่อการสรุปใจความสำคัญ ตลอดจนการฝึกหัดการใช้ภาษาในการเขียน ให้กระชับ รู้จักแยกแยะใจความสำคัญที่เป็นแก่นของเรื่อง การเขียนย่อความจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับนักเรียน ทั้งในการเรียน และในชีวิตประจำวัน

3.3 หลักการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความเป็นการบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยยึดรูปแบบการย่อความที่ถูกต้อง มีนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการเขียนย่อความไว้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2513: 61) กล่าวถึงหลักการเขียนย่อความดังนี้

1. ย่อความต้องเขียนเป็นร้อยแก้ว
2. ชื่อ รายละเอียดต่างๆ ตัวอย่าง และภาษาหยาบๆ เว้น ไม่ต้องกล่าวในย่อความ
3. ต้องพยายามใช้คำน้อยๆ แต่ให้มีใจความมากๆ
4. อย่าเอาสำนวนเดิมมาใช้ ใช้สำนวนของผู้ย่อเอง
5. ในการย่อความไม่มีบุรุษที่ 1 และที่ 2 ต้องออกนามผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องตรงๆ
6. ก่อนย่อความ ปฏิบัติดังนี้

6.1 ควรอ่านต้นเรื่องก่อนสักสองจบ

6.2 ต้นเรื่องบางเรื่องมีความยืดยาว ความสำคัญของเรื่องอยู่เป็นตอนๆ ฉะนั้นควรแบ่งเรื่องออกเป็นตอนๆ แล้วบันทึกด้วยดินสอไว้ก่อนว่าตอนนั้นๆ ว่าด้วยเรื่องอะไร ตามธรรมดาเมื่อย่อหน้าครั้งหนึ่ง ก็มีความสำคัญตอนหนึ่ง

6.3 เมื่อทำถึงข้อ 6.1 กับข้อ 6.2 แล้วลงมือย่อได้ แต่ต้องเขียนย่อความให้ติดต่อกันอย่าให้ขาดๆ วันๆ

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2518: 230) กล่าวถึง หลักการเขียนย่อความ ไว้ว่า

1. อ่านเรื่องย่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งไม่น้อยกว่า 2-3 เที่ยว
2. ให้พิจารณาดูว่า อะไรเป็นความสำคัญ ในตอนหนึ่งๆ
3. เก็บเอาใจความสำคัญเฉพาะตอนออกมา แล้วบันทึกไว้อย่างย่อๆ
4. นำใจความสำคัญเหล่านั้นมาเรียบเรียงใหม่ เพื่อความติดต่อสัมพันธ์กันตามลำดับ
5. คำสรรพนามที่ใช้ในการย่อความนั้น จะใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 หรือ 2 ไม่ได้ เพราะเหตุว่า ผู้ย่อเก็บใจความจากเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ จึงต้องใช้สรรพนามบุรุษที่ 3

ข้อควรระวัง การย่อความมิใช่การขีดเส้นใต้ข้อความที่ย่อ แล้วเลือกเก็บแต่ข้อความนั้นมาร้อยเข้าใหม่ให้ติดต่อกัน ด้วยการลอกคัดสำนวนโวหารของเรื่องมาตรงๆ โดยไม่ใช้ภาษาของตนเอง และไม่เข้าใจข้อความที่คัดมานั้นเป็นใจความของเรื่องหรือไม่

นพดล จันทรพิชญ์ (2542: 99) กล่าวถึงหลักการเขียนย่อความไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ย่ออย่างน้อย 2 เที่ยว เที่ยวแรกให้รู้อย่างคร่าวๆ ว่าเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร เที่ยวที่สองอ่านจับใจความอย่างละเอียด
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่าอะไรเป็นสาระสำคัญ อะไรเป็นส่วนประกอบ หรือพลความอะไรเป็นเพียงส่วนเสริมแต่ง หรือเป็นเพียงกลวิธี
3. ตัดพลความหรือส่วนประกอบต่างๆออก เอาไว้แต่สาระสำคัญ สรุปเป็นข้อความใหม่โดยใช้ถ้อยคำของเราเอง

4. การย่อไม่มีเกณฑ์กำหนดว่าจะต้องย่อให้เหลือกี่ส่วนจากข้อความเดิม ถ้าพลความมากก็ย่อเหลือน้อย

5. เลือกใช้คำที่มีความหมายเหมาะสม ชัดเจน บางที่อาจใช้วลีแทนประโยค หรือใช้คำแทนวลีได้

6. คำพูดโต้ตอบของบุคคล ให้เก็บใจความสำคัญย่อรวมกันไป ไม่แยกกล่าวหรือขึ้นบรรทัดใหม่ ไม่ใช่เครื่องหมายใดๆ

7. เรื่องที่ย่อเป็นเรื่องที่ผู้อื่นพูดกัน ผู้ย่อทำหน้าที่นำมาเล่าต่ออย่างย่อ จึงใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ทั้งหมด

8. ถ้าในเรื่องเดิมมีราชาศัพท์เป็นความสำคัญ เมื่อย่อแล้วก็ต้องใช้ราชาศัพท์ด้วย

9. การใช้คำสันธานเพื่อช่วยให้ความกระชับไม่เยิ่นเย้อ

10. การย่อความไม่จำเป็นต้องใช้อักษรย่อ

11. เขียนใจความที่ย่อได้แล้วต่อเนื่องกันไปโดยไม่ต้องย่อหน้า เว้นแต่ความไม่สัมพันธ์กันให้แยกเป็นตอนๆ

12. ถ้าข้อความเดิมเป็นบทร้อยกรอง ให้ย่อเป็นร้อยแก้ว

13. รูปแบบของย่อความขึ้นอยู่กับประเภทของเรื่องที่จะนำมาย่อ

สุระ ดามาพงษ์ และคณะ (2553: 155) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนย่อความไว้ดังนี้

1. อ่านเนื้อเรื่องที่จะย่อให้เข้าใจตลอดเรื่อง

2. นำสาระสำคัญของเรื่องมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

3. เขียนคำนำตามรูปแบบของการขึ้นต้นย่อความ

4. เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3

5. ถ้าข้อความเดิมใช้คำราชาศัพท์ให้คงราชาศัพท์นั้นไว้ และเขียนให้ถูกต้อง

6. ใจความที่ย่อแล้วให้เขียนต่อเนื่องกันตลอด ไม่จำเป็นต้องย่อหน้าตามข้อความเดิม

นฤกร รุจิเรข (2555: 112) กล่าวถึงหลักการเขียนย่อความ ดังนี้

1. อ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อให้เข้าใจ เก็บใจความสำคัญของเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร แล้วจดบันทึกไว้

2. นำใจความสำคัญแต่ละตอนมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ใช้คำที่มีความหมายกระชับตรงไปตรงมา ใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง

3. หากเรื่องที่จะนำมาย่อเป็นบทร้อยกรอง หรือข้อความที่มีเนื้อหาเป็นข้อๆ ต้องเรียบเรียงให้เป็นความเรียง

4. ข้อความที่อยู่ในเครื่องหมายัญประกาศ ให้สรุปเฉพาะใจความสำคัญ และไม่ใส่เครื่องหมายัญประกาศ

5. ไม่ใช้อักษรย่อ และใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 แทนสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2

6. คำศัพท์ต่างๆ หรือคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ควรเปลี่ยนเป็นคำธรรมดาที่ทุกคนเข้าใจความหมาย ยกเว้นคำราชาศัพท์

จากการศึกษาในเรื่องหลักการเขียนย่อความ สรุปได้ว่า ผู้เขียนย่อความควรมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน และสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ โดยการเขียนย่อความนั้น ผู้เขียนควรปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนในการเขียนย่อความ เพื่อจะได้เขียนย่อความได้ถูกต้อง

3.4 องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ ควรเขียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการเขียนย่อความเพื่อความถูกต้องในการเขียนย่อความ มีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนย่อความไว้ดังนี้

ไพโรธ เลิศพิริยกุลม (2543: 100) กล่าวว่า การเขียนย่อความแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนขึ้นต้นของย่อความ และส่วนเนื้อหาที่จะย่อ มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนขึ้นต้นของย่อความ เป็นตอนที่กล่าวถึงรายละเอียดทั้งหมดของสารหรือข้อความที่จะนำมาย่อ ผู้ย่อต้องอ่านรายละเอียดส่วนนี้ให้ครบถ้วน หลักสำคัญในการตรวจสอบข้อความส่วนขึ้นต้นของย่อความ มีดังนี้

1.1 สารหรือข้อความที่จะย่อเป็นสารชนิดใด โดยศึกษาจากการแบ่งสารไว้รายละเอียดแล้ว ดังนั้น เมื่อเห็นสารควรแยกชนิดของสารได้ทันที เช่น ประกาศ คำสั่ง บทความ บันทึกข่าว คำแนะนำ แถลงการณ์ จดหมาย บทละคร เรื่องสั้น เป็นต้น

1.2 การขึ้นต้นย่อความจะเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะเฉพาะของสารแต่ละชนิด

1.3 คำขึ้นต้นย่อความจะต้องบอกรายละเอียดให้มากที่สุด โดยทั่วไปควรตั้งคำถามไว้ในใจ เพื่อตรวจหารายละเอียดของสาร เช่น เป็นสารชนิดใด ของใคร เรื่องอะไร จากที่ใด วันเดือนปีอะไร หากมีรายละเอียดปลีกย่อยอื่นเพิ่มขึ้นก็ลงรายละเอียดนั้นด้วย

2. ส่วนเนื้อหาที่จะย่อ เป็นส่วนที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะและชนิดของสาร โดยทั่วไปความยาวของเนื้อหาเมื่อย่อแล้วจะประมาณ 1 ใน 3 ของเรื่องเดิม

อมรรัตน์ วิทวัสแสงสุข (2543: 24-25) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนย่อความไว้ว่า การเขียนย่อความมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความกะทัดรัด ถึงแม้ว่าจะไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าการย่อความต้องมีความยาวเท่าไร แต่ตามปกติแล้วย่อความจะมีความยาวประมาณ 1 ใน 3 ของบทความที่จะย่อ ในการเขียนย่อความมักไม่นิยมใส่ตัวอย่างหรือคำอธิบาย นอกจากว่าตัวอย่างนั้นจะช่วยทำให้ใจความของย่อความชัดเจนขึ้นหรือเพื่อสนองจุดประสงค์ของผู้เขียนย่อความนั้น

2. ความตรงต่อเนื้อหา ไม่ว่าผู้เขียนจะเห็นด้วยกับข้อความที่ตนเองต้องย่อหรือไม่ เขาไม่มีสิทธิ์ที่จะใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของเขาลงไปข้อความอย่างเด็ดขาด เขาจะต้องเขียนให้ตรงเนื้อหาอย่างไม่คลาดเคลื่อน เขียนเฉพาะความคิดเห็นที่มีอยู่ในบทความเท่านั้น และไม่ต้องพยายามบิดเบือนข้อความอย่างเด็ดขาด

3. ความเป็นตนเอง ย่อความนั้นจะต้องเขียนโดยใช้คำพูดของผู้เขียนย่อความเอง ห้ามลอกคำพูดจากบทความเด็ดขาด ถ้าจำเป็นต้องลอกข้อความใดลงไปจะต้องเขียนข้อความนั้นใน

เครื่องหมายคำพูด การย่อความที่ดีนั้น ผู้ย่อจะต้องอ่านบทความนั้นซ้ำๆ แล้วนำบทความนั้นมาเขียนใหม่โดยใช้คำพูดของตนเอง โดยต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้รูปประโยคหรือโครงสร้างของประโยคเดิม เพื่อป้องกันการลอกเลียนกันขึ้น และถ้าผู้ย่อจำเป็นต้องใช้ข้อความตอนใดตอนหนึ่งของบทความนั้นๆ ผู้ย่อต้องใช้เครื่องหมายคำพูด และในการย่อความนั้นผู้เขียนย่อความต้องสมมติตนเองว่าเป็นผู้เขียนบทความนั้นอย่างสิ้นๆ แต่ให้ใส่ใจความสำคัญเดียวกัน แต่ในกรณีของคำจำกัดความผู้ย่อก็สามารถลอกข้อความที่เป็นคำจำกัดความได้ และเพื่อเป็นการป้องกันความเข้าใจผิดผู้เขียนย่อความต้องใส่คำจำกัดความไว้ในเครื่องหมายคำพูด

สนธิ สัตโยภาส (2544: 177-179) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนย่อความไว้ดังนี้

การเขียนย่อความแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนขั้นต้นของย่อความ เป็นส่วนที่กล่าวถึงรายละเอียด ส่วนนำของสารที่จะนำมาย่อ มีหลักการเขียนดังนี้

- 1.1 ย่อเรื่องอะไร
- 1.2 ของใคร
- 1.3 ที่ไหน
- 1.4 เมื่อไร
- 1.5 มีใจความว่าอย่างไร

2. ส่วนเนื้อหา คือส่วนที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังย่อ ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่นำมาย่ออย่างละเอียด เนื้อหาใจความสำคัญอาจยึดหลักการสรุปความมาใช้ในการอ่านเพื่อย่อความได้

จากการศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการเขียนย่อความ สรุปได้ว่า การเขียนย่อความมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ 1. ส่วนขั้นต้นของย่อความ เป็นส่วนที่บอกที่มารายละเอียดของเนื้อหา 2. ส่วนเนื้อหา เป็นส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน โดยในการเขียนย่อความต้องคำนึงถึงความกะทัดรัดของเนื้อหา ความตรงของเนื้อหา และความเป็นตนเองด้วย

3.5 รูปแบบของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความมีหลายรูปแบบ นักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบการเขียนย่อความไว้ดังนี้

ฉัตร บุนนาค และคณะ (2526: 185-186) กล่าวถึงรูปแบบของการเขียนย่อความไว้ดังนี้

1. ข้อความเรียงร้อยแก้วธรรมดา ขั้นต้นดังนี้

- ย่อเรื่องอะไร
- ใครเป็นผู้แต่ง
- จากหนังสืออะไร หน้าเท่าไร
- มีความว่าอะไร

2. ย่อจดหมาย ขึ้นต้นดังนี้
 - ย่อจดหมายของใคร ถึงใคร
 - เรื่องอะไร
 - วัน เดือน ปี อะไร
 - มีความว่าอะไร
3. ย่อจดหมายตอบรับ ขึ้นต้นดังนี้
 - ย่อจดหมายของใคร ถึงใคร
 - เรื่องอะไร
 - วัน เดือน ปี อะไร
 - ความฉบับแรกว่าอย่างไร
 - ใครตอบ เมื่อไร
 - มีความว่าอะไร
4. ย่อพระราชดำรัส โอวาท พระบรมราโชวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์ หรือคำปราศรัย ฯลฯ
ขึ้นต้นดังนี้
 - ย่อ.....ของใคร
 - กล่าว (แสดง, พระราชทาน....) แก่ใคร
 - เรื่องอะไร (ถ้ามี)
 - เนื้อในงานอะไร (ถ้ามี)
 - ณ ที่ใด
 - เมื่อไร
 - ถ้าย่อจากหนังสือให้บอกชื่อ วัน เดือน ปีที่พิมพ์ และหน้า
 - มีความว่าอะไร
5. บทร้อยกรอง ขึ้นต้นดังนี้
 - ย่อเรื่องอะไร
 - ใช้คำประพันธ์ชนิดใด
 - ใครเป็นผู้แต่ง
 - จากหนังสืออะไร
 - หน้าเท่าไร
 - มีความว่าอะไร

วนิดา เสินเศรษฐ และคณะ (2531: 65-66) กล่าวถึงรูปแบบการเขียนย่อความว่ามีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีการขึ้นต้นเฉพาะดังนี้

1. แบบของ บทความ สารคดี ตำนาน นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ

ย่อ (บทความ).....เรื่อง.....

ของ.....จาก.....ความว่า

- (ข้อความ).....
2. แบบของจดหมาย สาส์น หนังสือราชการ
ย่อ (จดหมาย).....ฉบับที่.....
ของ.....ลงวันที่.....ความว่า
(ข้อความ).....
3. แบบของร้อยกรอง ให้ถอดเป็นร้อยแก้ว แล้วย่อรูปแบบ
ย่อ (ลักษณะคำประพันธ์) เรื่อง.....
ตอน.....ความว่า
(ข้อความ).....
4. แบบพระบรมราโชวาท เทศนา
ย่อ (พระบรมราโชวาท) ใน.....
พระราชทานแก่.....ณ วันที่.....ความว่า
(ข้อความ).....
5. แบบปาฐกถา คำสอน คำบรรยาย ถ้อยแถลง
ย่อ (ปาฐกถา).....เรื่อง.....
แก่.....ที่.....ณ วันที่.....
เวลา.....ความว่า
(ข้อความ).....
6. แบบโอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์
ย่อ (คำปราศรัย) ของ.....แก่.....
เนื่องใน.....ที่.....ณ วันที่.....ความว่า
(ข้อความ).....
7. แบบของประกาศ แจ้งความ ระบียบคำสั่ง
ย่อ (ประกาศ) เรื่อง.....ของ.....
ลงวันที่.....ความว่า
(ข้อความ).....
8. แบบของข่าว
ย่อข่าว เรื่อง.....ของ.....
ลงวันที่.....ความว่า
(ข้อความ).....

สนธิ ตังทวิ (2531: 179-180) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการเขียนย่อความไว้ดังนี้

1. ย่อความเรียงร้อยแก้วธรรมดา เช่น นิทาน นิยาย ตำนาน ประวัติ ฯลฯ ให้บอกชื่อเรื่อง ชื่อ วันเดือนปีที่แต่ง (ถ้ามี) ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ตำนานเรื่อง.....ของ.....จาก.....

ความว่า.....

2. ย่อความเรื่องที่ตัดตอนมา ให้บอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง วันเดือนปีที่แต่งหรือที่มา ถ้าความเรียงนั้นไม่มีชื่อ ก็ให้ตั้งชื่อเอาเองให้เข้ากับเนื้อเรื่อง ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อเรื่อง.....ของ.....คัดจากเรื่อง.....

ความว่า.....

3. ย่อจดหมายโต้ตอบ สารสน์ หนังสือราชการ ให้บอกประเภทเจ้าของเรื่องเลขที่ของหนังสือ ผู้รับ ชื่อเรื่อง วันเดือนปีที่เขียน ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อจดหมายของ.....ถึง.....ลงวันที่.....

ความว่า.....

ย่อหนังสือราชการฉบับที่.....ของ.....ถึง.....ลงวันที่.....

ความว่า.....

4. ย่อประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ ระเบียบ คำสั่ง ฯลฯ ให้บอกชื่อประเภท เรื่องอะไร ของ แก่ใคร วันเดือนปีที่ออก ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อแถลงการณ์เรื่อง.....ของ.....แก่.....ลงวันที่.....

ความว่า.....

5. ย่อคำปราศรัย รายงานสุนทรพจน์ ให้บอกประเภท ของใคร มีแก่ใคร เนื่องในโอกาสที่ไหน เมื่อไร ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อสุนทรพจน์ของ.....แก่.....เนื่องในโอกาส.....

ทาง.....(ที่.....) ณ วันที่.....ความว่า.....

6. ย่อปาฐกถา คำบรรยาย คำสอน ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อคำบรรยายของ.....เรื่อง.....แก่.....ที่.....

ณ วันที่.....เวลา.....ความว่า.....

7. ย่อเทศนา โอวาท พระบรมราโชวาท ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อพระบรมราโชวาทใน.....พระราชทานแก่.....เนื่องใน.....

ที่.....ณ วันที่.....ความว่า.....

8. ย่อคำประพันธ์ ขึ้นต้นตามรูปแบบดังนี้

ย่อคำประพันธ์ประเภท(กลอน,โคลง ฯลฯ) เรื่อง.....ของ.....

ตอน.....ความว่า.....

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบของการเขียนย่อความ สรุปได้ว่า การเลือกใช้รูปแบบของการเขียนย่อความนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความที่อ่าน ผู้เขียนย่อความควรพิจารณาชนิดของข้อความให้ถูกต้อง เพื่อจะได้เลือกรูปแบบการเขียนย่อความให้สอดคล้องกับข้อความที่ต้องการจะย่อ

3.6 การวัดประเมินผลการเขียนย่อความ

การวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่จะทำให้รู้ว่าคุณนักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียนย่อความหรือไม่ นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอเกณฑ์ในการวัดผลการเขียนย่อความไว้ดังนี้

รินฮาร์ท และคณะ (Rinehart; et al. 1986: 422-438) กล่าวถึงเกณฑ์ประเมินการเขียนย่อความไว้ดังนี้

คะแนนการเขียนย่อความเต็ม 20 คะแนน ประกอบด้วยรายการประเมิน คือ

1. ด้านใจความสำคัญ

1.1 มีใจความสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์ (4-3 คะแนน)

1.2 มีใจความสำคัญแต่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ (2-1 คะแนน)

1.3 ไม่มีใจความสำคัญเลย (0 คะแนน)

2. ด้านใจความสนับสนุนสำคัญ

2.1 มีใจความสนับสนุนสำคัญสอดคล้องกับใจความสำคัญ และไม่มีรายละเอียดที่ไม่สำคัญ (4-3 คะแนน)

2.2 มีใจความสนับสนุนที่ไม่ค่อยสำคัญ หรือเป็นรายละเอียดบ้าง แต่ไม่สอดคล้องกับใจความสำคัญ (2-1 คะแนน)

2.3 ไม่มีใจความสำคัญสนับสนุน มีรายละเอียดที่ไม่สอดคล้องกับใจความสำคัญ (0 คะแนน)

3. การไม่กล่าวซ้ำ

3.1 ไม่มีประโยคหรือข้อมูลที่มีความหมายซ้ำซ้อนหรือมีน้อยมาก (4-3 คะแนน)

3.2 มีประโยคหรือข้อมูลที่มีความหมายซ้ำซ้อนอยู่บ้าง (2-1 คะแนน)

3.3 มีประโยคหรือข้อมูลที่มีความหมายซ้ำซ้อนมากมาย (0 คะแนน)

4. ด้านการแต่งประโยคใหม่

4.1 แต่งประโยคขึ้นเองทั้งหมด โดยที่มีความหมายถูกต้อง ไม่มีประโยคที่ลอกมาจากบทอ่านเลย (4-3 คะแนน)

4.2 แต่งประโยคขึ้นเองบ้าง แต่ความหมายไม่ค่อยสมบูรณ์หรือไม่ได้ลอกมาจากบทอ่านทั้งหมด แต่มีบางส่วนที่เหมือนกับบทอ่านบ้าง (2-1 คะแนน)

4.3 เขียนประโยคคล้ายกัน วกวนไปมาไม่มีประโยคที่แต่งขึ้นเองเลยหรือลอกประโยคจากบทอ่านมาทั้งหมด (0 คะแนน)

5. ด้านความถูกต้องตามหลักภาษาและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

5.1 ประโยคที่แต่งถูกต้องตามหลักภาษา ความบกพร่องน้อยมาก เช่น การใช้ไวยากรณ์ภาษา การใช้คำหน้าที่ต่าง ๆ ในประโยคไม่ถูกต้อง หรือผิดน้อยมาก การใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง หรือบกพร่องน้อยมาก (4-3 คะแนน)

5.2 ประโยคที่แต่งไม่ถูกต้องตามหลักภาษา บกพร่องในการใช้ไวยากรณ์ภาษาหรือหน้าที่ของคำต่าง ๆ ในประโยค แต่สื่อความหมายได้บ้าง การใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ บกพร่องบ้าง (2-1 คะแนน)

5.3 ประโยคที่แต่งไม่ถูกต้องตามหลักภาษาและไม่สามารถสื่อความได้ ไม่มีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้อง (0 คะแนน)

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2529: 88-89) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเขียนย่อความไว้ว่า จุดประสงค์ของการเขียนย่อความคือ มุ่งที่จะวัดความสามารถในการค้นหาใจความสำคัญ และหาความสัมพันธ์ของเรื่องราวต่าง ๆ จากข้อความที่อ่านหรือฟังมา ดังนั้นในการวัดและประเมินผลการเขียนย่อความของนักเรียน อาจใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. อ่านข้อความให้ฟังแล้วจับใจความสำคัญ และมโนทัศน์ของเรื่อง
2. แยกเอกสารเรื่องราวต่าง ๆ ให้ย่อความ
3. กำหนดหนังสือให้นักเรียนอ่านเป็นตอนๆ แล้วให้ย่อ
4. ให้ฟังการสนทนาแล้วนำมาเล่าต่อ
5. นำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาให้ย่อเรื่อง
6. จัดการอภิปราย โต้วาที ให้ย่อเรื่อง

ส่วนการตัดสินผลการย่อความของนักเรียนให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

1. เขียนถูกต้องตามแบบฟอร์ม
2. สรุปสาระหลักและส่วนใจความสำคัญ
3. เขียนด้วยสำนวนของตนเอง
4. ใช้ประโยคสั้น กระชับ
5. ถูกต้องตามหลักภาษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การให้คะแนน การวัดและประเมินผลการเขียนย่อความไว้ว่า

การวัดและประเมินผลการเขียนย่อความแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ

1.1 รูปแบบการเขียน

1.2 การใช้ภาษา และการสะกดคำ

ตอนที่ 2 เป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเนื้อเรื่องและใจความสำคัญ

อภิลักขิต สาริกา (2555: 59) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเขียนย่อความไว้ 4 ด้านดังนี้

1. รูปแบบการเขียนย่อความ

1.1 มีครบ 2 ส่วน คือ ส่วนต้น 1 ย่อหน้า ส่วนเนื้อเรื่อง 1 ย่อหน้า โดยเขียนส่วนต้นถูกต้อง (4 คะแนน)

1.2 มีครบ 2 ส่วน คือ ส่วนต้น 1 ย่อหน้า ส่วนเนื้อเรื่อง 1 ย่อหน้า โดยเขียนส่วนต้นไม่ถูกต้อง (3 คะแนน)

1.3 ขาดส่วนต้น มีส่วนเนื้อเรื่อง 1 ย่อหน้า (2 คะแนน)

1.4 ขาดส่วนต้น มีส่วนเนื้อเรื่องมากกว่า 1 ย่อหน้า (1 คะแนน)

2. ใจความสำคัญ

2.1 มีใจความสำคัญของเรื่องครบถ้วน ถูกต้อง (4 คะแนน)

2.2 มีใจความสำคัญของเรื่องครบถ้วน มีใจความสนับสนุนที่ไม่ค่อยสำคัญ (3 คะแนน)

2.3 มีใจความสำคัญของเรื่องไม่ครบถ้วน มีใจความสนับสนุนที่ไม่ค่อยสำคัญ (2 คะแนน)

2.4 ไม่มีใจความสำคัญของเรื่อง (1 คะแนน)

3. การใช้สำนวนภาษา

3.1 ใช้สำนวนภาษาของตนเองทั้งหมด (4 คะแนน)

3.2 ใช้สำนวนภาษาของตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีการตัดต่อข้อความ 1-2 ประโยค (3 คะแนน)

3.3 ใช้สำนวนภาษาของตนเองบางส่วน มีการตัดต่อข้อความ 3-4 ประโยค (2 คะแนน)

3.4 ไม่ใช้สำนวนภาษาของตนเอง (1 คะแนน)

4. การใช้ภาษา

4.1 ใช้ถ้อยคำถูกต้อง กระชับรัดชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการ (4 คะแนน)

4.2 ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน สื่อความหมายได้ ใช้คำไม่เหมาะสม 1-2 แห่ง (3 คะแนน)

4.3 ใช้ถ้อยคำได้ชัดเจน สื่อความหมายได้ ใช้คำไม่เหมาะสม 3-4 แห่ง (2 คะแนน)

4.4 ใช้ถ้อยคำไม่ถูกต้อง ไม่กะทัดรัด ไม่ชัดเจน และไม่สามารถสื่อความหมายได้ (1 คะแนน)

จากการศึกษาข้อมูลในการวัดและประเมินผลการเขียนย่อความ ปรากฏว่า การวัดและประเมินผลการเขียนย่อความมีเกณฑ์ที่แตกต่างกันไป การเลือกใช้นั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดว่าต้องการที่จะวัดสิ่งใด โดยในงานวิจัยนี้ได้นำเกณฑ์ของอภิรดี สาริกา (2555: 59) มาปรับใช้ โดยเพิ่มเกณฑ์การประเมินในส่วนของการสะกดคำ เพื่อให้เกณฑ์เหมาะสมกับวัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิเชียร สุคันธี (2537: 83) ได้สร้างชุดการสอนเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ชุดการสอนการเขียนย่อความกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการวิจัย พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพัทธ์กับผลลัพธ์ โดยเฉลี่ย 80.91/81.26 และนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนย่อความจากชุดการสอนมีทักษะการเขียนย่อความดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

พิพัฒน์ งอกเสมอ (2549: 87) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้ผังความสัมพันธ์ของความหมาย ที่มีต่อความสามารถและความคิดในการเขียนย่อความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย มีคะแนนการเขียนย่อความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงนุช สุขพัฒน์ (2550: 101) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนย่อความ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนใช้และหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดลานคา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบฝึกทักษะการย่อความ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการย่อความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการย่อความ ก่อนเรียน และหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการย่อความ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน และแบบฝึกทักษะการย่อความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00/85.29

นันทนา ใจทาน (2553: 74-79) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ชุดฝึกทักษะแบบแผนผังความคิด การศึกษาในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 17 คน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการย่อความแบบแผนผังความคิด แบบฝึกทักษะการย่อความ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ แบบทดสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะ ผลการศึกษาปรากฏว่า แบบฝึกทักษะการเขียนย่อความมีประสิทธิภาพ 89.26/84.31 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์ 80/80 ค่าดัชนี

ประสิทธิผลของแบบฝึกมีค่า 0.7733 ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 77.33 มีค่าความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.61

งานวิจัยต่างประเทศ

รินฮาร์ท และคณะ (Rinehart; et al. 1986: 422-438) ได้วิจัยเรื่องผลของการสอนย่อความที่มีผลต่อทักษะการเขียนและการอ่าน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 จำนวน 70 คน ผลการวิจัย พบว่า การฝึกย่อความส่งผลให้นักเรียนสามารถจดจำใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และพบว่าการฝึกย่อความช่วยพัฒนาการย่อความของข้อความที่มีใจความสำคัญ แต่ไม่ส่งผลต่อการแต่งเรื่องที่มีใจความสำคัญขึ้นเอง

พอนส์ (Ponce. 1993: 1707-A) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการฝึกย่อความที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาฝรั่งเศสและภาษาต่างประเทศ การวิจัยในครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มทดลองได้รับการสอนย่อความ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการเขียนย่อความ และความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

โรซาลีน (Rosaline. 1995: 1235) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการสอนเขียนย่อความโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีกลุ่มตัวอย่าง 35 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนย่อความโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถทำคะแนนการอ่านและการเขียนได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม และนักเรียนมีระดับความพึงพอใจในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนการเขียนย่อความอยู่ในระดับดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนย่อความ ในการพัฒนาการเขียนย่อความควรอาศัยกลวิธี เทคนิค และสื่อในการจัดการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะในการเขียนย่อความ อีกทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนย่อความ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ก่อนและหลังการทดลอง และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับการสอนแบบเดิม ซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Design) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวนห้องเรียน 7 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 238 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 ห้อง มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 เลือกห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนที่มีความสามารถทางภาษาไทยในระดับใกล้เคียงกัน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 สุ่มโดยวิธีการจับฉลากเพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองใช้การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นใช้การสอนแบบเดิม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 13 คาบ คาบละ 60 นาที
2. แผนการสอนแบบเดิม จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 13 คาบ คาบละ 60 นาที
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ
4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนและหลังเรียน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแผนการสอนและการหาคุณภาพแผนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สำหรับกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยดำเนินขั้นตอนการสร้างแผนการสอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ สารการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแผนการสอนและเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการทดลอง
2. ศึกษาการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี จากบทความในวารสารต่างประเทศ และงานวิจัยต่างๆ
3. กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทำแผนการสอน โดยพิจารณาจากโครงสร้างเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ประกอบกับการพิจารณาถึงความยากง่ายของเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีความยาวเรื่องเหมาะกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นนำเนื้อหาทั้งหมดที่ได้เลือกให้กรรมการควบคุมปริญาานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาทั้งหมด 4 เรื่อง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงเนื้อหาที่ใช้ในการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ประเภท	จำนวนคาบ
1.	กระเช้าของนางสีดา (นิทาน เรื่องกระเช้าสีดา)	นิทาน	3
2.	วิชาเหมือนสินคำ (บทอาขยานวิชาเหมือนสินคำ)	บทร้อยกรอง	3
3.	ด้วยไทยล้วนรักสามัคคี (เพลงชาติไทย)	เพลง	3
4.	กำเนิดผิพนักคนทั้งหลาย (บทละครเรื่องสังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์)	วรรณคดี	4

4. จัดทำแผนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 13 คาบ คาบละ 60 นาที แต่ละแผนการสอน ประกอบด้วย

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้

4.2 ตัวชี้วัด

4.3 สาระสำคัญ

4.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

4.5 สมรรถนะ

4.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.7 สาระการเรียนรู้

4.8 กิจกรรมการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นอาร์ (Read) เป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนอ่านข้อความที่จะจับใจความ

1) นักเรียนสำรวจส่วนประกอบต่างๆของข้อความที่จะอ่าน

2) นักเรียนอ่านเรื่อง แล้วลำดับความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่านไว้ในใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นอี (Encode) เป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาใจความของเรื่องที่อ่าน แล้วเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

1) นักเรียนอ่านข้อความที่จะจับใจความอย่างละเอียด แล้วขีดเส้นใต้ส่วนที่

สำคัญ

2) นักเรียนค้นหาความหมายคำศัพท์ยากที่ปรากฏในเรื่อง

3) นักเรียนอ่านข้อความย้อนกลับจากด้านหลังมาหน้า โดยเน้นอ่านเฉพาะในส่วนที่นักเรียนขีดเส้นใต้ เพื่อที่นักเรียนจะได้ตรวจสอบความสำคัญของข้อความ ลำดับเรื่อง และคำศัพท์ยากที่นักเรียนได้หาความหมายไว้อีกครั้ง

4) นักเรียนนำใจความที่นักเรียนขีดเส้นใต้ไว้มาเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเอง โดยนักเรียนสามารถเขียนออกมาในรูปแบบความเรียง หรือแผนผังความคิด ตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ในแผนการสอน

5) นักเรียนนำเสนอผลการอ่านจับใจความ

ขั้นที่ 3 ขั้นเอ (Annotate) เป็นขั้นที่นักเรียนนำใจความของเรื่องที่

นักเรียนอ่านมาเขียนย่อความ

1) นักเรียนนำใจความของเรื่องที่นักเรียนอ่าน มาเขียนตามรูปแบบการเขียนย่อความ

2) นักเรียนตรวจสอบผลงานการเขียนย่อความของตนเอง จากนั้นครูร่วมตรวจสอบผลงานของนักเรียนด้วยการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน เนื้อหา และการใช้ภาษาในการเขียนย่อความ

ขั้นที่ 4 ขั้นพี (Ponder) เป็นขั้นที่นักเรียนได้นำเสนองานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

- นักเรียนนำเสนอผลงานการเขียนย่อความ

- นักเรียนแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเขียนย่อความ

4.9 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

4.10 การวัดและประเมินผล

4.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

5. นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

6. นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของภาษา เนื้อหา ลำดับขั้นในการสอน ความเหมาะสมสอดคล้องของกิจกรรมการสอน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำให้แก้ไขแผนการสอน ดังนี้

6.1 ปรับชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้ชื่อหน่วยกว้างขึ้น

จาก หน่วยที่ 1 กระเช้าของนางสีดา เป็น เกริ่นกล่าวเล่านิทาน

จาก หน่วยที่ 2 วิชาเหมือนสินคำ เป็น อาชยานอ่านขึ้นใจ

จาก หน่วยที่ 3 ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี เป็น เพลงไทยให้คำสอน

จาก หน่วยที่ 4 กำเนิดผิพคนทั้งหลาย เป็น บทละครสะท้อนคิด

6.2 ปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการสอน หน่วยที่ 1

จาก อธิบายความเป็นมา และลักษณะคำประพันธ์นิทานได้

เป็น อธิบายความเป็นมา และลักษณะคำประพันธ์ของนิทาน เรื่องกระเช้าสีดาได้

6.3 ปรับภาษาในแผนการสอนหน่วยที่ 1

จาก นักเรียนเปิดหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า หน้า 20-28 อ่านนิทานเรื่องกระเช้าสีดา

เป็น นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระเช้าสีดาในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า หน้า 20-28

7. ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแผนการสอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแผนการสอนที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองสอน เพื่อทดสอบหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน จำนวน 34 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของลักษณะกิจกรรม เวลาที่ใช้ และความคล่องตัวในการใช้แผนการสอน

การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนแบบเดิมสำหรับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนโดยใช้การสอนแบบเดิม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มควบคุม โดยดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในเรื่องขอบข่ายของเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างแผนการสอนและเลือกประเภทของเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการทดลอง

2. ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติจากแผนการสอนของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการทำแผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

3. กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอนแบบเดียวกับกลุ่มที่สอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

4. จัดทำแผนการสอน โดยใช้วิธีการสอนแบบเดิม จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 13 คาบ คาบละ 60 นาที แผนการสอนนี้ ประกอบด้วย

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้

4.2 ตัวชี้วัด

4.3 สาระสำคัญ

4.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

4.5 สมรรถนะ

4.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.7 สาระการเรียนรู้

4.8 กิจกรรมการสอน สามารถแบ่งขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการสอนออกเป็น 3 ขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้

4.8.1 ขั้นนำ คือ ขั้นตอนการชี้นำก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาในคาบเรียนนั้นๆ

4.8.2 ขั้นสอน คือ ขั้นตอนเข้าสู่เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้หรือในคาบเรียนนั้นๆ ซึ่งมีการอธิบายเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจ

4.8.3 ขั้นสรุป คือ ขั้นตอนสุดท้ายที่จะให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้เรียนร่วมกัน

4.9 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

4.10 การวัดและประเมินผล

4.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

5. นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

6. นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของภาษาเนื้อหา ลำดับขั้นตอนการสอน ความเหมาะสมสอดคล้องของกิจกรรมการสอน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำให้แก้ไขแผนการสอน ดังนี้

6.1 ปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการสอน หน่วยที่ 1

จาก อธิบายความเป็นมา และลักษณะคำประพันธ์นิทานได้

เป็น อธิบายความเป็นมา และลักษณะคำประพันธ์ของนิทาน เรื่องกระเช้าสีดาได้

6.2 ปรับภาษาในแผนการสอนหน่วยที่ 1

จาก นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้เรียนมาในชั่วโมงนี้ลงในสมุด

เป็น นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้เรียนลงในสมุด

จาก นักเรียนและครูสรุปบทเรียนร่วมกันในเรื่องลักษณะของนิทาน

เป็น นักเรียนและครูสรุปบทเรียนร่วมกันเกี่ยวกับ ลักษณะของนิทาน

7. ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงแผนการสอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มีวิธีการดำเนินการสร้างแบบทดสอบดังต่อไปนี้

1. ศึกษาตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหนังสือภาษาพาทีและ

วรรณคดีลำนํ้า เพื่อนํามากําหนดโครงสร้างของแบบทดสอบ โดยแบ่งออกเป็น 4 เรื่อง ดังที่กล่าวไปข้างต้น

2. ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด แล้วเสนอต่อประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม จากนั้น ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด จากนั้น แก้ไขปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป ตารางการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมของแบบทดสอบ

เนื้อหา \ ระดับพฤติกรรม	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	รวม(ข้อ)
นิทาน	1	1	2	3	7
ร้อยกรอง	1	1	2	4	8
เพลง	1	1	2	4	8
วรรณคดี	1	1	2	3	7
รวม	4	4	8	14	30

4. ดำเนินการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตามตารางการวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม โดยผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบโดยอิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และพิจารณาถึงความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 อีกทั้งพิจารณาถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดระยะเวลาในการสอบเป็นเวลา 60 นาที จากนั้น นำเสนอต่อประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับพฤติกรรมและความเหมาะสมของข้อสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบทดสอบ ดังนี้

5.1 ปรับคำถามในข้อ 1

จาก สถานที่ในเรื่องคือที่ใด

เป็น สถานการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ใด

5.2 ปรับคำถามในข้อ 2

จาก คำว่า “โอบอ้อมมารี” หมายถึงข้อใด
เป็น คำว่า “โอบอ้อมมารี” หมายถึงอะไร

5.3 ปรับตัวเลือกในข้อ 3

จาก ข. บอยรู้สึกสงสารก้อยที่โดนเพื่อน ๆ รังแก
เป็น ข. บอยสงสารก้อยที่โดนเพื่อน ๆ รังแก

5.4 ปรับตัวเลือกในข้อ 12

จาก ก. อีวัลลภการบ้านเพื่อนทุกเช้า
เป็น ก. อีวัลลภปรึกษาเพื่อน ๆ เรื่องการบ้านเสมอ

6. ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ; 2543: 248-249) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 ไว้ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จากนั้นคัดเลือกข้อสอบจำนวน 20 ข้อ ที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.30-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.36 - 0.54 เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 123) มีค่าความเชื่อมั่น .84

การสร้างแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัยจากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง และสาระสำคัญเกี่ยวกับการเขียนย่อความ

2. ศึกษาคำอธิบายรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ในส่วนของการเขียนย่อความ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ สำหรับใช้ในการทดสอบความสามารถในการเขียนย่อความ ก่อนเรียนและหลังเรียน และพัฒนาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความ แบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน ให้ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนย่อความที่กำหนดไว้ในงานวิจัย โดยปรับจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ อภิรดี สาริกา (2555: 59) และผู้วิจัยได้เพิ่มเกณฑ์การประเมินในส่วนของการสะกดคำ เพื่อให้เหมาะกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) รูปแบบการเขียนย่อความ ร้อยละ 20 2) ใจความสำคัญ ร้อยละ 20 3) การใช้สำนวนภาษา ร้อยละ

20 4) การใช้ภาษา ร้อยละ 20 และ 5) การสะกุดคำ ร้อยละ 20 ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และสามารถบ่งชี้ระดับความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนได้ชัดเจนและถูกต้อง

ตาราง 3 แสดงเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4 = ดีมาก	3 = ดี	2 = พอใช้	1 = ต้องปรับปรุง
1. รูปแบบการเขียนย่อความ	มีครบ 2 ส่วน คือ ส่วนต้น1ย่อหน้า ส่วนเนื้อเรื่อง1ย่อหน้า โดยเขียนส่วนต้นถูกต้อง	มีครบ 2 ส่วน คือ ส่วนต้น1ย่อหน้า ส่วนเนื้อเรื่อง1ย่อหน้า โดยเขียนส่วนต้นไม่ถูกต้อง	ขาดส่วนต้น มีส่วนเนื้อเรื่อง1ย่อหน้า	ขาดส่วนต้น มีส่วนเนื้อเรื่องมากกว่า1ย่อหน้า
2. ใจความสำคัญ	มีใจความของเรื่องครบถ้วน ถูกต้อง	มีใจความของเรื่องครบถ้วนแต่มีใจความสนับสนุนที่ไม่สำคัญอยู่บ้าง	มีใจความของเรื่องไม่ครบถ้วน และมีใจความสนับสนุนที่ไม่สำคัญอยู่มาก	ไม่มีใจความสำคัญของเรื่อง
3. การใช้สำนวนภาษา	ใช้สำนวนภาษาของตนเองทั้งหมด	ใช้สำนวนภาษาของตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีการตัดต่อข้อความ 1-2 ประโยค	ใช้สำนวนภาษาของตนเอง บางส่วน มีการตัดต่อข้อความ 3-4 ประโยค	ไม่ใช้สำนวนภาษาของตนเอง
4. การใช้ภาษา	ใช้ถ้อยคำถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการ	ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ชัดเจน สื่อความหมายได้ ใช้คำไม่เหมาะสม 1-2 แห่ง	ใช้ถ้อยคำได้ ชัดเจน สื่อความหมายได้ ใช้คำไม่เหมาะสม 3-4 แห่ง	ใช้ถ้อยคำไม่ถูกต้อง ไม่กะทัดรัด ไม่ชัดเจน และไม่สามารถสื่อความหมายได้
5. การสะกุดคำ	สะกุดคำถูกต้องทุกคำ	สะกุดคำไม่ถูกต้อง 1-5 คำ	สะกุดคำไม่ถูกต้อง 6-10 คำ	สะกุดคำไม่ถูกต้องมากกว่า 10 คำ

3. นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนย่อความและเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความถูกต้องในการใช้ภาษา

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความและเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนย่อความไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมระหว่างเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ; 2543: 248-249) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบทดสอบ โดยให้ผู้วิจัยเพิ่มที่มาของเนื้อเรื่องที่นำมาใช้ทำแบบทดสอบ จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อดูความเหมาะสมของภาษาและเวลา

3.4.6 นำแบบทดสอบที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (D) มีค่า 0.63 และค่าความยากง่าย (P_E) มีค่า 0.59 ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อสอบอัตนัยของวิทนีย์ และซาเบอร์ส (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 199-201)

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการทดลอง

1. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Design) แบบ Pretest-Posttest Control Group Design คือ เป็นการวิจัยที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และมีการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 60-61)

ตาราง 4 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม				
ทดลอง	E	O_1	X_1	O_2
ควบคุม	C	O_1		O_2

E = กลุ่มทดลอง

C = กลุ่มควบคุม

O_1 = ทดสอบครั้งที่ 1

O_2 = ทดสอบครั้งที่ 2

X_1 = การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจถึงกระบวนการจัดกิจกรรมสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ในเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ขั้นตอนการจัดกิจกรรม บทบาทและหน้าที่ของนักเรียนและวิธีการประเมินผลการเรียน
2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการเขียนย่อความ รวม 90 นาที
3. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยดำเนินการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมรวม 13 ชั่วโมง
4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการเขียนย่อความ รวม 90 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่าง
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA แบบ one-way MANOVA)
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้การสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA แบบ one-way MANOVA)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 143)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 การหาค่าความแปรปรวน (Variance) สูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 142)

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูล
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
n-1 แทน ค่าของชั้นแห่งความเป็นอิสระ

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Item Objective Conguence Index (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
 $\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 การหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ
 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 129) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
 R แทน จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
 N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ
 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 130) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
 R_u แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
 R_e แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.4 การหาค่าความยากง่าย (P_E) ของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนย่อความ
 (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 199-210) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$P_E = \frac{S_U + S_L - (2NX_{\min})}{2N(X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ P_E แทน ค่าดัชนีความยากง่าย
 S_U แทน ผลรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มเก่ง
 S_L แทน ผลรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มอ่อน
 $X_{\max}$ แทน คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
 $X_{\min}$ แทน คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งหรือกลุ่มอ่อน

2.5 ค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนย่อความ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 199-210) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$r = \frac{S_U - S_L}{N(X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	S_U	แทน	ผลรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มเก่ง
	S_L	แทน	ผลรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มอ่อน
	$X_{\max}$	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
	$X_{\min}$	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งหรือกลุ่มอ่อน

2.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สำคัญภาษาไทย โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 123)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ของ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การ วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA แบบ one-way MANOVA)

3.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ระหว่าง กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้การ สอน แบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (Multivariate Analysis of Variance : MANOVA แบบ one-way MANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T ₁	แทน คะแนนทดสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน คะแนนทดสอบหลังเรียน
F	แทน ค่าสถิติ Multivariate F Test ที่ใช้ในการคำนวณ
Sig.	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี และการสอนแบบเดิม

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี และการสอนแบบเดิม

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 จำแนกตามวิธีการสอน และการวัด

ตัวแปรตาม	กลุ่มทดลอง (N=34)				กลุ่มควบคุม (N=34)			
	T ₁		T ₂		T ₁		T ₂	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ความสามารถในการอ่านจับใจความ	10.59	1.56	17.50	1.67	10.32	1.32	14.00	1.41
ความสามารถในการเขียนย่อความ	10.79	1.09	17.59	1.08	10.82	1.06	14.03	1.14

จากตาราง 5 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ก่อนการทดลองผู้เรียนมีคะแนนการอ่านจับใจความเฉลี่ยเท่ากับ 10.59 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนการอ่านจับใจความเฉลี่ยเท่ากับ 17.50 คะแนน ส่วนความสามารถในการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบเดิม ก่อนการทดลองผู้เรียนมีคะแนนการอ่านจับใจความเฉลี่ยเท่ากับ 10.32 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนการอ่านจับใจความเฉลี่ยเท่ากับ 14.00 คะแนน

ความสามารถในการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ก่อนการทดลองผู้เรียนมีคะแนนการเขียนย่อความเฉลี่ยเท่ากับ 10.79 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนการเขียนย่อความเฉลี่ยเท่ากับ 17.59 คะแนน และความสามารถในการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบเดิม ก่อนการทดลองผู้เรียนมีคะแนนการเขียนย่อความเฉลี่ยเท่ากับ 10.82 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนการเขียนย่อความเฉลี่ยเท่ากับ 14.03 คะแนน

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

เมื่อการทดลองสิ้นสุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ได้ผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

แหล่งความแปรปรวน	Value (Wilks' Lambda)	F	Sig.
Intercept	.004	3563.976	.000
Response	.009	1785.105	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า พบว่าได้ค่าสถิติ Wilks' Lambda เท่ากับ .009 และแปลงมาเป็นค่าสถิติ F มีค่าเท่ากับ 1785.105 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ดังนี้

3.1 ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน – แปรปรวนร่วม (Homogeneity of variance-covariance matrices) ของตัวแปรโดยใช้ Box's Test of Equality of Covariance Matrices พบว่า เมตริกซ์ความแปรปรวน-แปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม โดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรตาม คือการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการทดสอบข้อตกลงข้างต้นจะเห็นได้ว่าข้อมูลทั้งหมดเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ One-way MANOVA ทำให้สรุปได้ว่าข้อมูลข้างต้นมีความเหมาะสมในการใช้ สถิติ One-way MANOVA ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้ผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม

แหล่งความแปรปรวน	Value (Wilks' Lambda)	F	Sig.
Intercept	.005	7006.953	.000
Group	.268	88.639	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่าได้ค่าสถิติ Wilks' Lambda เท่ากับ .268 และแปลงมาเป็นค่าสถิติ F มีค่าเท่ากับ 88.639 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ก่อนและหลังการทดลอง และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับการสอนแบบเดิม สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิม

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวนห้องเรียน 7 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 238 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัย

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเลือกห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนที่มีความสามารถทางภาษาไทยในระดับใกล้เคียงกัน จากนั้นสุ่มโดยวิธีการจับฉลากเพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้เวลาในการทดลองจำนวน 13 คาบ คาบละ 60 นาที ไม่รวมคาบปฐมนิเทศและการทดสอบก่อนเรียนจำนวน 90 นาที และการทดสอบหลังเรียน จำนวน 90 นาที

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้พิจารณาจากตัวชี้วัด และเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีหัวข้อเรื่องดังนี้

3.1 การอ่านจับใจความ มีเนื้อหา ดังนี้

- นิทาน
- บทร้อยกรอง
- เพลง
- วรรณคดี

3.2 การเขียนย่อความ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 13 คาบ คาบละ 60 นาที

4.2 แผนการสอนแบบเดิม จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 13 คาบ คาบละ 60 นาที

4.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.30 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.36 - 0.54 มีค่าความเชื่อมั่น .84

4.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ข้อ มีค่าความยากง่าย (P_E) อยู่ที่ 0.59 และมีค่าอำนาจจำแนก (D) อยู่ที่ 0.63

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มควบคุม

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

5.3 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้การสอนแบบเดิม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ในหัวข้อผลของการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความในวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้การสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพียรศิลป์ ปินชัย (2555: 64) พบว่า เมื่อนำกลวิธีการสอนแบบ อาร์ อี เอ พี มาส่งเสริมความสามารถในการอ่าน การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะการคิดวิเคราะห์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการทดลอง นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นก่อนการทดลอง และกมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554: 83) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการเขียน

เรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความได้ สืบเนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการดังนี้

1. การสอนอ่านจับใจความโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี มีขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความที่ชัดเจน โดยเริ่มจากขั้นอาร์ (Read) เป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนได้อ่าน และสำรวจเรื่องที่นักเรียนจะจับใจความ โดยมีครูเป็นผู้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่อง และลำดับความคิดได้ดีมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ จิวลิกันซ์ บุณยะภาณุจน์ (2557: 113) ได้กล่าวว่า การที่ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีนั้นจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่สะสมไว้ เมื่ออ่านเรื่องใหม่จึงสามารถนำเอาความรู้เดิมมาถ่ายทอดโยงสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2549: 99) กล่าวว่าความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาสัมพันธ์กับบทอ่านที่กำลังอ่าน ซึ่งเป็นความรู้และประสบการณ์ใหม่ จะช่วยกระตุ้นและขยายความคิดเดิมของผู้อ่านให้กว้างขึ้น ช่วยกระตุ้นความสามารถในการคาดคะเนทั้งคำหรือข้อความที่ไม่ทราบความหมายหรือเรื่องราวเหตุการณ์ของบทอ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจบทอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยบูรณาการความคิดของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นซึ่งอาจกลายเป็นแนวคิดใหม่ จากนั้นนักเรียนก็จะได้รับการฝึกให้ค้นหาใจความของเรื่องที่อ่านในขั้นอี (Encode) ขั้นนี้ช่วยให้นักเรียนจับใจความเรื่องได้ดีขึ้น เพราะเป็นการฝึกให้นักเรียนอ่านเรื่องให้ละเอียด ค้นหาคำศัพท์ยาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนการลำดับเรื่อง และสามารถเรียบเรียงใจความของเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง จึงทำให้นักเรียนค้นหาใจความ เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีมากขึ้น และจัดระเบียบความคิดขณะอ่านเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ Eanet; & Manzo (1976: 647) ได้กล่าวไว้ว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาพื้นฐานในการอ่านของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจข้อความที่อ่าน และสามารถค้นหาใจความสำคัญของข้อความที่อ่านได้ ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554: 88) กล่าวว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้

2. การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ช่วยพัฒนาการเขียนย่อความของนักเรียนให้ดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อนักเรียนฝึกค้นหาใจความของเรื่องที่อ่านในขั้นอี (Encode) แล้ว นักเรียนจะเรียนรู้ในขั้นต่อไปคือ ขั้นเอ (Annotate) ซึ่งเป็นขั้นที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน สือสารออกมาเป็นภาษาเขียนในรูปแบบของการเขียนย่อความ โดยครูอธิบายเรื่องหลักการเขียนย่อความ และรูปแบบการเขียนย่อความให้แก่ นักเรียน แล้วฝึกให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่องที่ได้อ่าน แล้วสลับกันตรวจผลงาน โดยครูจะเป็นผู้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการเขียนย่อความ

เพื่อให้นักเรียนตรวจสอบผลงานเขียนย่อความทั้งในส่วนองค์ประกอบของการเขียนย่อความ และใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้กระชับ เข้าใจง่าย ถูกต้องตามรูปแบบ และเขียนคำได้ถูกต้อง จากนั้นนักเรียนจะได้นำเสนอผลงานการเขียนของตนเองในขั้นพี (Ponder) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนใจความสำคัญที่เขียนในงานเขียนย่อความ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียนย่อความ ดังที่ Eanet; & Manzo (1976) ได้กล่าวไว้ว่า นอกจากกลวิธี อาร์ อี เอ พี จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านแล้ว ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดและทักษะการเขียน ซึ่งการฝึกเขียนนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมด จนสามารถเขียนสรุปความจากการอ่านตามความเข้าใจของนักเรียนได้ สอดคล้องกับที่เพียร์ซิลป์ ปินชัย (2555: 68) ได้กล่าวว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้การอ่านและการคิดจากการฝึกเขียนในรูปแบบที่หลากหลาย และการฝึกเขียนนี้เองจะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดจนสามารถเขียนสรุปความจากการอ่านตามความเข้าใจของตนเองได้

3. การสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความดีขึ้น กล่าวคือ การอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่เชื่อมโยงกัน เนื่องจากการอ่านจะช่วยให้ผู้เขียนเกิดความเข้าใจเนื้อความที่จะเขียนทำให้สามารถถ่ายทอดงานเขียนออกมาในรูปแบบภาษาของตนเองได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งการอ่านยังช่วยให้นักเรียนเห็นรูปแบบการใช้ภาษาที่ถูกต้อง และหลากหลาย จึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้ซึ่งกระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนของกลวิธี อาร์ อี เอ พี ได้ฝึกให้นักเรียนเกิดการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน สอดคล้องกับทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน (Transactional theory of reading and writing) ของ Rosenblatt (1988) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านและการเขียนเป็นกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกัน ผู้เขียนถ่ายทอดความรู้ความคิดออกมาเป็นข้อความ ผู้อ่านเมื่อได้อ่านข้อความที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารแล้วก็เกิดความเกิดความเข้าใจในข้อความของผู้เขียน การถ่ายทอดความรู้ความคิดระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนโดยใช้สารที่อยู่ในข้อความเช่นนี้คือการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน ซึ่งกลวิธีอาร์ อี เอ พี นอกจากจะทำให้นักเรียนซึ่งเป็นผู้อ่านเกิดการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียนแล้ว นักเรียนที่เป็นผู้อ่านยังได้ทำหน้าที่เป็นผู้เขียนถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการอ่านอีกด้วย

จากข้อมูลเบื้องต้นพอสรุปได้ว่าการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไปได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการสอน

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความสูงกว่าการสอนแบบเดิม ครูควรนำกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไปใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะสาระที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และการเขียน โดยการสอนในระยะแรกครูหรือผู้สอนควรอธิบายวิธีการ ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี อย่างละเอียด และควรฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความคุ้นเคยและชำนาญ สามารถนำกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไปใช้ในการฝึกอ่านจับใจความ และการเขียนย่อความในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การสอนการเขียนย่อความโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ครูจำเป็นต้องอธิบายรูปแบบ การเขียนย่อความให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการ เขียนย่อความได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี พบว่าครูควรเปิดโอกาสให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียนของตนเอง และเพื่อน และครูควรให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับงานเขียนของนักเรียนเพื่อเป็นการเสริมแรง และกระตุ้นให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการ เขียนดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สามารถพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ได้ดี ดังนั้นจึงควรนำกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไปพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและการ เขียนย่อความ กับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อศึกษาให้ทราบว่า การสอนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี สามารถใช้ได้ดีกับนักเรียนในทุกระดับชั้นหรือไม่

2.2 จากผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี สามารถพัฒนาทักษะการ อ่านและเขียนควบคู่กันได้ดี ดังนั้นจึงควรที่จะนำกลวิธี อาร์ อี เอ พี ไปใช้ในการพัฒนาทักษะอื่นๆ ที่ มีความเกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียน เช่น ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หรือการเขียนเรียงความ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัย โดยนำการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ไปใช้ควบคู่กับ เทคนิคการสอนแบบอื่น เช่น เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางใน การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง. (2554). ผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอพี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.
- . (2556). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาทีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กาญจนา วิชญาปกรณ. (2534). คู่มือการสอนอ่าน. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- จิราภรณ์ บุญณรงค์. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน์. (2557). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฉัตร บุนนาค; และคณะ. (2526). ศิลปะการใช้ภาษาไทยชีวิตประจำวันและทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ฐะปะณีย์ นาครทรรพ; และคณะ. (2547). การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- ณรงค์ฤทธิ์ ตักดาณรงค์. (2538, มีนาคม). ยุทธวิธีการสอนอ่าน. วิทยาจารย์. 9(3): 50.
- ณัฐนิชา บุญสุข. (2546). การสอนตามแนววรรณฐานและผลต่อโครงสร้างการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐยา ภูขามคม. (2552). การใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- ดารุณี สุขกลิ่น. (2549). รายงานการวิจัยการพัฒนากิจกรรมเขียนย่อความด้วยรูปแบบเพื่อนสอนเพื่อน. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2538). การใช้ภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง) หน่วยที่9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. (2528). การอ่านทั่วไป. นครศรีธรรมราช: วิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช.
- ธัญมาศ ตันเสถียร. (2544). การใช้วิธีอ่านเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย โรงเรียนสะอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรญา เหยี่ยมจุล. (2547). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นงนุช สุขพัฒน์. (2550). การพัฒนาแบบฝึกการย่อความวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นพดล จันทรเพ็ญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ตันอ้อ.
- นฤพร รุจิเรข. (2555). ภาษาไทย ป.5. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- นันทนา ใจทาน. (2553). การพัฒนากิจกรรมเขียนย่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ชุดฝึกทักษะแบบแผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นุชน้อย สติธอังกูร. (2538). หลักการอ่านในภาษาไทย1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2537). การอ่านและพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พฤษะวัน. (2530). อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาแนวบูรณาการทางการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2535). อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาแนวบูรณาการทางการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2545). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประดับ จันทรสุขศรี. (2551). คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2542). ลักษณะและการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประมว สวัสดิ์ลาภ. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ ภาพักกลอน. (2518). การเขียนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เปลื้อง ณ นคร. (2513). แบบเรียงความ. กรุงเทพฯ: ขาวฟาง.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2544). ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชนี หนูคง. (2546). การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา พรหมมณี. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
ถ่ายเอกสาร.
- พิพัฒน์ งอกเสมอ. (2549). ผลของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายที่มีต่อ
ความสามารถและความคิดเห็นในการเขียนย่อความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). เชียงใหม่:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เพียรศิลป์ ปินชัย. (2555). การใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่าน การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). เชียงใหม่:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุลม. (2543). การย่อความ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภคิน โชติชนเลิศ. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจาก
นิทานชาดกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภูริภัทร ทิศ. (2543, กรกฎาคม). การอ่านมีประโยชน์โปรดมารักการอ่าน. วิชาการ. 3(7): 11.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2549). อ่านเป็น เรียงก่อนสอนเก่ง. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์-
พับลิเคชันส์.

- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ศิริลักษณ์. (2558). เหตุใดอ่านแล้วไม่เข้าใจ ทำไมอ่านแล้วไม่รู้เรื่อง?
สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2558, จาก http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?id=57890
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วนิดา เสนีเศรษฐ; และคณะ. (2531). ภาษาไทยธุรกิจ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วารุณี อุดมธาดา. (2537). ผลของการสอนอ่านโดยการผสมผสานกิจกรรมการอ่าน เค
ดับบิว แอล กับกิจกรรมการสอนโครงสร้างความเรียงที่มีต่อความสามารถใน
การอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร สุกันธี. (2537). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความ ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2538). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ศรียรรณ ศรีสวัสดิ์. (2549). การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนหอวัง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟ
เอ็ดดูเคชั่น.
- ศศิธร อินต๋น. (2535). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2542). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน เอกสารการสอนชุดวิชา
การอ่านภาษาไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน. (2558). คำสถิติพื้นฐานโอเน็ต
ทั่วประเทศ. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2558, จาก <http://www.onetresult.niets.or.th/Announcement/Web/Notice/FrBasicstat.aspx>
- สนิท ตั้งทวี. (2531). ความรู้และทักษะทางภาษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สนิท สัตโยภาส. (2544). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

- สมบัติ จำปาเงิน; และสำเนียง มณีกาญจน์. (2547). **หลักนักอ่าน**. กรุงเทพฯ: เมดิทอลล์เดีย.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2529). **การประเมินผล**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สายสุนี สกุลแก้ว. (2534). **การพัฒนาชุดฝึกการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่6**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). **แนวการจัดกิจกรรมการสอน
ซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **สถิติการอ่านของประชากร**. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2557,
จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/survey/surpop2-3-1.html>
- สุชาติ พงษ์พานิช. (2537). **การเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และอุดม หนูทอง. (2532). **หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท041
การเขียน 1**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2544). **การประเมินผลภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุระ ดามาพงษ์; และคณะ. (2553). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ป.5**. กรุงเทพฯ:
วัฒนาพานิช.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2547). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดพัฒนาทักษะทางภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 เล่ม3**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- อนงค์ รุ่งแจ้ง. (2556). **ปัญหาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน**. สืบค้นเมื่อ
30 กรกฎาคม 2556, จาก [www.huso.kku.ac.th/upload_news/pdf/Mon40916fgzk3Er.
อนงค์.pdf](http://www.huso.kku.ac.th/upload_news/pdf/Mon40916fgzk3Er.อนงค์.pdf)
- อภิรดี สาริกา. (2555). **การพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่4**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรัตน์ วิทวแสงสุข. (2543). **การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียนย่อความ
บทอ่านภาษาอังกฤษ สอนโดยกระบวนการแผนภูมิความหมายของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อความสามารถภาษาอังกฤษต่างกัน โรงเรียนโพธิสาร
พิทยากร กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2531). **ศาสตร์ของการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี แจ่มเจริญ. (2526). **วิธีสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: เจริญศิลป์.

- อาภรณ์พรรณ พงษ์สวัสดิ์. (2550). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH Plus.
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ อนุรุทธีวงศ์. (2556). มศว. ปังโง่เดียวจัดค่ายแก้ปัญหาเด็กไทยอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้.
 สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2556, จาก <http://www.manager.co.th/campus/viewnews.aspx?NewsID=9560000120021>
- Allen, Janet. (2004). **Tools for Teaching Content Literacy.** Retrieved May 19, 2014,
 from http://www.tie.net/content/docs/tools_for_teaching_content_literary.12pdf
- Amala Arijuddin. (2013). **The Effectiveness of REAP Technique in Improving
 The Students' Reading Comprehension of The English Department Students
 In Basic Reading Class of IKIP PGRI Semarang In The 2013/2014 Academic
 Year.** Indonesia: Universitas PGRI Semarang. Retrieved May 9, 2014, from
lib.unnes.ac.id/12115/1/2201407176a.pdf
- Berningen M.; et al. (2006). **Paths to Reading Comperhension in At-Risk Second Grade
 Reader 5.** Retrieved May 20, 2009, from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/cus/portlets/recordDetails/detailmini.jsp>
- Bloom, B.S. (1996). **Taxonomy of Education Objective Handbook I: Cognitive Domain.**
 New York: David McKay Company Inc.
- Bottone, Margaret. (1992). **The Effect of Small Group Instruction on Reading
 Comprehension.** New Jersey: Kean College of New Jersey. Retrieved May 9,
 2014, from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED379641.pdf>
- Clark, S.K. (2007). **Writing Strategies for Science.** Huntington Beach: Shell Education
 Corwin Press, Inc.
- Eanet, M.G.; & Manzo, A.V. (1976). REAP A Strategy for Improving Reading/Writing/
 Study Skills. **Journal of Reading.** 19: 647-652.
- Eanet M.G. (1977). **An Investigation of The REAP Reading/Study Procedure:
 It's Rationale and Efficacy.** Retrieved May 19, 2014, from <http://eric.ed.gov/?id=ED149323>
- Goodman. K.S. (1989). Whole language research: Foundations and development.
The Elementary School Journal. 90: 208-221.

- Jesi Putri Marantika. (2013, September). The R.E.A.P Strategy for Teaching Reading a Narrative text to Junior High School Students. **Journal of English Language Teaching**. 1(2): 70-77.
- Johnson, Kiet. (1988, March). Effects of Gloze Story Map Strategy on Reading Comprehension. **Dissertation Abstracts International**. 49(9): 198-A.
- Manzo A.V.; et al. (2002). iREAP: Improving reading, writing, and thinking in the wired classroom iREAP: Improving reading, writing, and thinking in the wired classroom. **Journal of Adolescent & Adult Literacy**. 46(1): 42.
- Ponce. (1993, April). The Effects of Summary toward Reading Comprehension. **Dissertation Abstract International**. 44(1): 1707-A.
- Rinehart, S.D.; et al. (1986). Some Effects of Summarization Training on Reading and Studying. **Reading Research Quarterly**. 21(4): 422-438.
- Rosaline, T.B. (1995, October). The Effects of Student-Generated Summaries Instructor-Provided Summaries and Frequency of Summarization During Computer-Based Instruction. **Dissertation Abstract International**. 56(8): 1235.
- Rosenblatt, L.M. (1988). **Center for the Study of Reading**. Champaign: University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Tasdemir, Mehmet. (2010). The effects of the REAP reading comprehension technique on students' success. **Social Behavior and Personality: an international journal**. 38(4): 553-560.
- Tierney, R.J.; et al. (1980). **Reading Strategies and Practices: A Guide for Improving Instruction**. Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ แนะนำ และแก้ไขเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ แนะนำ และแก้ไขเครื่องมือ

ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

1. นายอดิสรณ์ เรืองกิจจันนท์
อาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
2. นางจรรยารัตน์ วงศ์ใหญ่
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
3. นางโสภิญญา รอดเหตุภัย
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
4. นางสาวสิริพร พ้าอรุณสวัสดิ์
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
5. นางสาวนันทิกานต์ สุขสำราญ
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนตัญปิรพหุธรรม
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ แนะนำ และแก้ไขเครื่องมือ

ด้านแบบทดสอบ

1. ดร.อรอุมา เจริญสุข
อาจารย์ ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. นางจรรยารัตน์ วงศ์ใหญ่
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
3. นางโสภิญญา รอดเหตุภัย
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
4. นางสาวสิริพร พ้าอรุณสวัสดิ์
ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
5. นางสาวสายฝน เหมสุทธิ
ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการสอนรายหน่วย โดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

แผนการสอนรายหน่วยโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

รายวิชา ภาษาไทย 5

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 1 เกรินกล่าวเล่านิทาน (นิทาน เรื่อง กระเช้าสีดา)

จำนวน 3 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ป.5/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ป.5/5 วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

มาตรฐาน ท 2.1: ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ป.5/4 เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ป.5/1 สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

นิทานเป็นเครื่องบันเทิงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและข้อคิดแก่ผู้ฟัง ผู้อ่าน นิทานเรื่องกระเช้าสีดาเป็นนิทานที่ทำให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกคุณธรรมหลายประการที่นักเรียนควรประพฤติปฏิบัติตาม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ด้านความรู้ (พุทธิพิสัย/K)

3.1.1 อธิบายความเป็นมาและลักษณะคำประพันธ์ของนิทานเรื่องกระเช้าสีดา

3.1.2 สรุปเนื้อหาของนิทานเรื่องกระเช้าสีดาได้

3.1.3 สรุปความรู้และข้อคิดจากนิทานเรื่องกระเช้าสีดาได้

3.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (ทักษะพิสัย/P)

3.2.1 อ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง กระเช้าสีดาได้

3.2.2 เขียนย่อความจากนิทานเรื่อง กระเช้าสีดาได้

3.2.3 นำเสนอผลงานจากนิทานเรื่อง กระเช้าสีดาได้

3.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยม/คุณธรรมจริยธรรม (จิตพิสัย/A)

3.3.1 มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาเรื่อง กระเช้าสีดา

3.3.2 ส่งผลงานตรงตามกำหนดเวลา

3.3.3 ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ความเป็นมา และลักษณะคำประพันธ์ นิทานเรื่องกระเช้าสีดา

4.2 นิทานเรื่อง กระเช้าสีดา

4.3 การอ่านจับใจความ

4.4 การเขียนย่อความ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 ใฝ่เรียนรู้

6.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

6.3 รักความเป็นไทย

7. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนการสอน
ขั้นที่ 1 ขั้น อาร (READ) -เป็นขั้นที่ให้ นักเรียนอ่าน ข้อความที่จะจับ ใจความสำคัญ	คาบเรียนที่ 1 - นักเรียนและครูร่วมกันสนทนา เรื่องนิทาน โดยครูสอบถามนักเรียนว่า ใครเคยฟังนิทานบ้าง ฟังจากที่ไหน และให้นักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง - ครูนำรูปต้นกระเช้าสีดา มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า ต้นไม้ในรูปชื่อว่าต้นอะไร จากนั้นนำรูปนางสีดา และทศกัณฐ์ จากเรื่องรามเกียรติ์มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า ตัวละครสองตัวนี้เกี่ยวข้องกับอย่างไรกับต้นกระเช้าสีดา - นักเรียนศึกษาเรื่อง ลักษณะของนิทาน จากใบความรู้ที่ 1 และบันทึกความรู้ลงในสมุด - นักเรียนศึกษาความเป็นมาของนิทานเรื่องกระเช้าสีดา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า หน้า 29 แล้วตอบคำถามที่ครูกำหนดให้ดังนี้ - นิทานเรื่องกระเช้าสีดา มีที่มาจากวรรณคดีเรื่องใด - นิทานเรื่องกระเช้าสีดา นำมาจากหนังสือใด และใครเป็นผู้แต่ง - นิทานเรื่องใดบ้าง มีลักษณะเป็นตำนานแบบเดียวกับเรื่องกระเช้าสีดา - นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระเช้าสีดาในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า หน้า 20 – 28 - นักเรียนและครูสรุปบทเรียนร่วมกันในเรื่อง ความเป็นมา และลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องกระเช้าสีดา

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 2 ขั้น อี (Encode) - เป็นขั้นที่นักเรียนค้นหาใจความสำคัญ และถ่ายทอดผลการอ่านออกมาเป็นภาษาของตนเอง	คาบเรียนที่ 2 1. ครูทบทวนความรู้จากคาบเรียนที่แล้ว โดยการให้นักเรียนช่วยกันเล่าความเป็นมาของเรื่อง กระเช้าสีดา 2. นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระเช้าสีดา อีกครั้งหนึ่ง โดยดำเนินการดังนี้ 2.1 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง แล้วขีดเส้นใต้เนื้อหาที่นักเรียนคิดว่าสำคัญ 2.2 นักเรียนค้นหาคำศัพท์ยากจากเรื่องที่อ่าน แล้วหาความหมายจากพจนานุกรม 2.3 นักเรียนตั้งคำถาม ถามตัวเองจากเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ และทำไม เพื่อจะได้จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้มากยิ่งขึ้น 2.4 นักเรียนอ่านเรื่องย้อนกลับจากด้านหลังมาหน้า โดยเน้นอ่านเฉพาะในส่วนที่นักเรียนขีดเส้นใต้ เพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบความสำคัญของข้อความ การลำดับเรื่อง และคำศัพท์ที่นักเรียนได้หาความหมายไว้อีกครั้ง 3. นักเรียนนำใจความที่นักเรียนได้ขีดเส้นใต้มาเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเองลงในใบงานที่ 1 4. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอผลการอ่านจับใจความสำคัญให้เพื่อนๆ ฟัง หน้าชั้นเรียน 5. นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการอ่านจับใจความนิทานเรื่องกระเช้าสีดา

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 3 ขั้น เอ (Annotate) - ขั้นที่นักเรียนนำใจความสำคัญของข้อความที่นักเรียนอ่านมาเขียนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ขั้นที่ 4 ขั้น พี (Ponder) - ขั้นที่นักเรียนได้นำเสนองานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น	<u>คาบเรียนที่ 3</u> 1. ครูทบทวนบทเรียนในชั่วโมงที่แล้ว เกี่ยวกับใจความสำคัญนิทานเรื่อง กระเช้าสีดา 2. ครูอธิบายเรื่องหลักการเขียนย่อความ และรูปแบบการเขียนย่อความ ให้แก่นักเรียน 3. นักเรียนนำใจความสำคัญที่ได้จากชั่วโมงที่แล้วมาเขียนในรูปแบบการเขียนย่อความ ลงในใบงานที่ 2 4. ครูให้นักเรียนตรวจสอบผลงาน โดยสลับกันตรวจผลงาน ซึ่งครูจะเป็นผู้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการเขียนย่อความ เช่น - นักเรียนเขียนย่อความได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการเขียนย่อความหรือไม่ - งานเขียนย่อความของนักเรียน มีเนื้อหาสาระ และลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้ครบถ้วน ถูกต้อง หรือไม่ 5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน เพื่อออกมานำเสนอผลงานการเขียนย่อความจากเรื่องกระเช้าสีดา โดยให้นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันวาดรูปประกอบนิทาน เรื่องกระเช้าของนางสีดา แล้วคัดเลือกผลงานการเขียนย่อความจากนิทานเรื่อง กระเช้าของนางสีดามา 1 ผลงาน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน 6. นักเรียนที่เป็นผู้ฟังช่วยกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเขียนย่อความ โดยครูเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะในการเขียนย่อความเพิ่มเติม 7. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้รับจากนิทานเรื่องกระเช้าสีดา และบันทึกลงในสมุด 8. นักเรียนทำใบงานที่ 3 แบบฝึกทักษะเรื่องกระเช้าของนางสีดา พร้อมทั้งสรุปความรู้ร่วมกับครู

8. สื่อการเรียนรู้

8.1 หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

8.2 ใบความรู้ที่ 1 เรื่องลักษณะของนิทาน

8.3 ใบงานที่ 1 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ นิทานเรื่องกระเช้าสีดา

8.4 ใบงานที่ 2 เรื่องการเขียนย่อความ นิทานเรื่องกระเช้าสีดา

8.5 ใบงานที่ 3 เรื่องแบบฝึกทักษะ นิทานเรื่องกระเช้าสีดา

9. แหล่งการเรียนรู้

9.1 ห้องสมุด

9.2 แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- https://www.youtube.com/watch?v=4mcsI_Zyak

- <https://www.youtube.com/watch?v=UEB6CvO8H34>

- <http://www.anyapedia.com/2014/04/blog-post.html>

10. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด		วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านพุทธิพิสัย	- ความรู้ความเข้าใจความเป็นมาและลักษณะ นิทานเรื่องกระเช้าสีดา	- ตรวจใบงาน	- ใบงาน	- ตอบถูกเกินร้อยละ 70 ผ่าน
ด้านพุทธิพิสัย	- ความรู้ความเข้าใจนิทานเรื่องกระเช้าสีดา - ข้อคิดจากนิทานเรื่องกระเช้าสีดา	- ประเมินบันทึกความรู้	- แบบประเมินการบันทึกความรู้	10-12 คะแนน = ดีมาก 7-9 คะแนน = ดี 4-6 คะแนน = พอใช้ 0-3 คะแนน = ปรับปรุง

สิ่งที่ต้องการวัด		วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านทักษะพิสัย	- อ่านจับใจความสำคัญ - เขียนย่อความ - การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ - ประเมินการเขียนย่อความ - ประเมินการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ - แบบประเมินการเขียนย่อความ - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- ตอบถูกเกินร้อยละ 70 ผ่าน 16-20 คะแนน = ดีมาก 10-15 คะแนน = ดี 5-9 คะแนน = พอใช้ 0-4 คะแนน = ปรับปรุง 12-15 คะแนน = ดีมาก 9-11 คะแนน = ดี 6-8 คะแนน = พอใช้ 0-5 คะแนน = ปรับปรุง
ด้านจิตพิสัย	- ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ความกระตือรือร้นในการเรียน - สังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน - สังเกตการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้เหมาะสม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้, มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	12-15 คะแนน = ดีมาก 9-11 คะแนน = ดี 6-8 คะแนน = พอใช้ 0-5 คะแนน = ปรับปรุง

ภาคผนวก ค

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

- คำชี้แจง : 1. ข้อทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที
2. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย × ในช่องที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการเพียงคำตอบเดียว
ในกระดาษคำตอบ

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 1 – 4

หงส์กับกา

หงส์ตัวหนึ่งชอบแอบหนีออกจากฝูงไปเที่ยวกับกานิสัยเสีย แม้ว่าเพื่อนๆ จะเตือนอย่างไร มันก็ไม่ฟัง

เช้าวันหนึ่งหงส์ก็ออกไปเที่ยวเล่นและหาอาหารพร้อมกับกาเหมือนเช่นเคย พอเริ่มสายแดดก็ร้อนขึ้น พวกมันจึงพากันบินไปหลบแดดที่ใต้ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งมีชายคนหนึ่งกำลังนอนหลับอยู่ ขณะนั้นแสงแดดกำลังจะลอดผ่านเงาไม้ไปส่องที่ใบหน้าของเขา เมื่อหงส์ที่มีนิสัยโอบอ้อมอารีเห็น จึงกางปีกออกเพื่อบังแสงแดดให้ ทำให้เขานอนหลับต่อได้อย่างสบาย ขณะเดียวกันกามีนิสัยชอบเบียดเบียนผู้อื่นเห็นเพื่อนทำเช่นนั้นจึงคิดกลั่นแกล้งโดยการขึ้นไปยืนเหนือกิ่งไม้ที่ชายผู้นั้นนอนหลับอยู่ แล้วอึ้งใส่ใบหน้าของเขา จากนั้นก็บินหนีไป ชายผู้นั้นสะดุ้งตื่นขึ้นด้วยความโมโห เมื่อเห็นหงส์กางปีกอยู่บนกิ่งไม้ก็คิดว่าหงส์แกล้งอึ้งใส่หน้า จึงคว้าไม้ที่อยู่ข้างๆ ขว้างใส่หงส์จนมันตกลงมาจากกิ่งไม้และตายในที่สุด

(ที่มา : 101 นิทานอีสป สอนหนูน้อยให้เป็นคนดี)

1. สถานการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ใด
 - ก. ในบ้าน
 - ข. ใต้ต้นไม้ใหญ่
 - ค. ในสวนสัตว์
 - ง. ในสวนดอกไม้
2. คำว่า “โอบอ้อมอารี” หมายถึงอะไร
 - ก. สนับสนุนคำจูน
 - ข. คอยระวัง ระวังภัย
 - ค. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
 - ง. เอ็นดูต่อผู้อื่นด้วยความสงสาร

3. ข้อใดแสดงว่านักเรียนนำข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

- ก. บุกเลือกคบเพื่อนที่ดีมีน้ำใจต่อกัน
- ข. บอยส่งสารก้อยที่โดนเพื่อนๆรังแก
- ค. บาสช่วยเหลือเพื่อนๆ เสมอเมื่อมีปัญหา
- ง. บอมเป็นคนซื่อสัตย์ ไม่เคยพูดโกหกกับเพื่อนๆ

4. คำกล่าวใดสอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน

- ก. จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
- ข. ไม่มีสิ่งจะจากคำพูดของคนพาล
- ค. การคบคนพาลย่อมให้โทษแก่ตนเอง
- ง. ผู้มีปัญญาย่อมรู้ทันกลลวงของคนชั่ว

อ่านเพลงต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 5 – 6

เพลงพระคุณที่สาม

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประทานความรู้มาให้ อบรมจิตใจให้รู้ผิดชอบชั่วดี ก่อนจะนอนสวดมนต์อันอ่อนนุกทุกที ขอกุศลบุญบารมีส่งเสริมครูนี้ให้ร่มเย็น **ครูมีบุญคุณจะต้องเทิดทูนเอาไว้เหนือเกล้า** ท่านสั่งสอนเราอบรมให้เราไม่เว้น ท่านอุทิศไม่คิดถึงความยากเย็น สอนให้รู้จัดเจน ฝ่าแฉะฝ่าเหน็ดมิได้อำพราง *พระคุณที่สามงดงามแจ่มใส แต่ว่าใครหนอใครเปรียบเปรยครูไว้ว่าเป็นเรือจ้าง ถ้าหากจะคิดยิ่งคิดยิ่งเห็นว่าผิดทาง มีใครไหนบ้างแนะนำแนวทางอย่างครู บุญเคยทำมาตั้งแต่ปางใดเรายกให้ท่านตั้งใจกราบกรานเคารพคุณท่านกตัญญู โรคและภัยอย่ามาแผ้วพาน คุณครู ขอกุศลผลบุญคำชู้ให้ครูเป็นสุขชั่ววันรันดร

5. การกระทำในข้อใดสอดคล้องกับเพลงพระคุณที่สามมากที่สุด

- ก. ดีก้มักไปขอคำปรึกษาจากคุณครูเสมอ
- ข. ชมพู่แสดงความเคารพคุณครูทุกครั้งที่เจอ
- ค. โทมชอบไปนั่งคุยกับคุณครูเสมอเมื่อมีเวลาว่าง
- ง. อัมตั้งใจเรียนวิชาภาษาไทยมากเพราะชอบคุณครู

6. เหตุใดผู้แต่งตั้งชื่อเพลงนี้ว่า “พระคุณที่สาม”

- ก. เพราะครูเป็นผู้ให้ความรู้
- ข. เพราะครูเป็นผู้ที่ควรเทิดทูนบูชา
- ค. เพราะครูเป็นผู้อุทิศตนเพื่อส่วนรวม
- ง. เพราะครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนเราต่อจากพ่อแม่

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 7 – 10

“แล้วสอนว่าอย่าไวใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน
แม้ใครรักรักมั่งชังชังตอบ
รู้สิ่งไรไม่รู้วิชา

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
บิดามารดาก็มักเป็นผล
เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
ให้รอบคอบคิดอ่านะหลาหนา
รักษาตัวรอดเป็นยอดดี”

(ผู้แต่ง : สุนทรภู่)

7. คำประพันธ์ข้างต้นอยู่ในวรรณคดีเรื่องอะไร

- ก. รามเกียรติ์
- ข. สังข์ทอง
- ค. พระอภัยมณี
- ง. ขุนช้างขุนแผน

8. คำว่า “หลาหนา” หมายถึงตัวละครใด

- ก. สินสมุทร
- ข. สุดสาคร
- ค. พลายงาม
- ง. พระสังข์

9. ผู้แต่งมีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. ชื่นชม
- ข. ตักเตือน
- ค. สั่งสอน
- ง. อธิบาย

10. ใครปฏิบัติตนตามข้อความที่ว่า “ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน”

- ก. อี้ว์มักปรึกษาเพื่อนๆ เรื่องการบ้านเสมอ
- ข. อี้ว์เป็นที่พึ่งคอยให้คำปรึกษาเพื่อนๆ เสมอ
- ค. อี้ว์พยายามแก้โจทย์คณิตศาสตร์ด้วยตนเอง
- ง. อี้ว์ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนทุกครั้งที่มีปัญหา

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 11 – 12

มีสิ่งพึงประจบให้ครบบาท	อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง	อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน
ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ	ให้เป็นมือเป็นคราวทั้งคาวหวาน
เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล	จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดระทดใจ

(ที่มา : สุภาษิตสอนหญิง)

11. คำประพันธ์ข้างต้นผู้แต่งมีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. สั่งสอน
- ข. แนะนำ
- ค. อธิบาย
- ง. บอกกล่าว

12. ถ้านักเรียนนำข้อคิดจากคำประพันธ์ข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต นักเรียนจะมีพฤติกรรมตามข้อใด

- ก. กตัญญูรู้คุณ
- ข. ประหยัดอดออม
- ค. ซื่อสัตย์สุจริต
- ง. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 13 – 14

บ้านของใคร

ใครใครในโลกนี้	ต้องการมีที่อาศัย
ก่อร่างสร้างบ้านไว้	ด้วยแรงใจและแรงกาย
บ้านเมืองจะดำรง	ความมั่นคงไม่เสื่อมคลาย
สำเร็จสมมุ่งหมาย	ด้วยแรงรักสามัคคี

(ที่มา : หนังสือภาษาพาที ป.5)

13. บ้านเมืองจะดำรงอยู่ได้ด้วยสิ่งใด

- ก. ผู้คนในชาติ
- ข. บ้านเรือน
- ค. แรงกายแรงใจ
- ง. ความสามัคคี

14. นักเรียนปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับข้อคิดในคำประพันธ์ข้างต้นได้อย่างไร

- ก. ปีนช่วยแม่ทำงานเพื่อเก็บเงินสร้างบ้าน
- ข. ป่านช่วยเพื่อแจกใบปลิวต่อต้านคอร์รัปชัน
- ค. ปุกปุยเป็นฟรีเซ็นเตอร์ โครงการ โรงเรียนสีขาว
- ง. ปอยร่วมเดินขบวนรณรงค์ให้คนในชาติมีความปรองดอง

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 15 – 16

ตักตะกอนซ่อนขยะให้หมดสิ้น

เอื้ออารีจริงใจไม่ถือตัว

ปล่อยน้ำขุนทิ้งไปไม่เผ้าคิด

ไมตรีจิตปกป้องผองภัยพาล

ให้น้ำใสไหลรินจนถ้วนทั่ว

ความหมองมัวจางไปใจเบิกบาน

เปิดน้ำใสสร้างมิตรสมครสมาน

สุขสราญเมตตาธรรมนำจิตใจ

(ที่มา : หนังสือภาษาพาที ป.5)

15. สาระสำคัญของคำประพันธ์ข้างต้น ตรงกับสำนวนใด

- ก. น้ำขุนไว้ใน น้ำใสไว้นอก
- ข. รักยาวให้บัน รักสั้นให้ต่อ
- ค. บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น
- ง. รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา

16. “ไมตรีจิตปกป้องผองภัยพาล” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ความดีช่วยป้องกันตนเองจากคนไม่ดี
- ข. ความรักช่วยป้องกันตนเองจากคนไม่ดี
- ค. ความประพฤติดีช่วยป้องกันตนเองจากคนไม่ดี
- ง. ความเป็นมิตรต่อผู้อื่นช่วยป้องกันตนเองจากคนไม่ดี

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 17

ฟังได้รู้เรื่อง

“ฟังได้รู้เรื่อง	ก็ปราดเปรื่องปรีชาชาญ
เปรียบสิ้นชิมน้ำตาล	รู้สหวานซาบซ่านใน
ฟังได้ไม่รู้จัก	วิชาทรมจะงามไฉน
เปรียบจวกตักไดไ	ไปรู้รสหมดทั้งมวล

(ผู้แต่ง : ชิต บุรทัต)

17. หากนักเรียนปฏิบัติตาม “การฟังได้รู้เรื่อง” นักเรียนจะเป็นอย่างไร

- ก. เป็นผู้รอบรู้
- ข. เป็นผู้ที่น่าเคารพนับถือ
- ค. เป็นคนขยันทำมาหากิน
- ง. เป็นคนที่มีความพยายามในการศึกษา

อ่านเพลงต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 18 – 20

เพลงใครหนอ

ใครหนอ รักเราเท่าชีวิต ใครหนอ ปราณีไม่มีเสื่อมคลาย ใครหนอ รักเราใช่เพียง
 ร่างกาย รักเขาไม่หน่าย ไม่คิดทำลาย ใครหนอ
 ใครหนอ รักเราเท่าทรงใน ใครหนอ เอาใจปลอบเราเรื่อยมา ใครหนอ รักเรดังดวง
 แก้วตา รักเขากว้างกว่า ผืนพสุธา นภากาศ
 จะเอาโลก มาทำปากกา จะเอาเนภา มาแทนกระดาษ เอาน้ำหมึก มหาสมุทร
 แทนหมึกวาด ประกาศ พระคุณไม่พอ
 ใครหนอ รักเราเท่าชีวิต ใครหนอ ใครกันให้เราซึ้งใคร ใครหนอ ชักชวนดูหนังสือ
 รู้แล้วละก็ อย่ามัวรังไร ทดแทนบุญคุณ

18. คำว่า พสุธา นภากาศ” หมายถึงอะไร (รู้จำ)

- ก. พื้นดิน แม่น้ำ
- ข. มหาสมุทร อากาศ
- ค. ผืนน้ำ กองไฟ
- ง. แผ่นดิน ท้องฟ้า

19. คำว่า “หนังสือ” ในเพลงข้างต้น หมายถึงสิ่งใด (เข้าใจ)

- ก. ภาพยนตร์
- ข. ฝาผนังห้องนอน
- ค. มุ้ง
- ง. โทรทัศน์

20. เพลงข้างต้น ควรนำมาเปิดในโอกาสใด (นำไปใช้)

- ก. วันขึ้นปีใหม่
- ข. วันแม่แห่งชาติ
- ค. วันเด็กแห่งชาติ
- ง. วันไหว้ครู

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนย่อความ

- คำชี้แจง : 1. ข้อทดสอบฉบับนี้มี 1 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
2. ให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่องที่กำหนดให้ ตามรูปแบบการเขียนย่อความให้ถูกต้อง

ทองคำ

ทองคำเป็นทรัพยากรธรณีประเภทแร่โลหะ เป็นแร่ที่หายากและมีค่ามากประเภทหนึ่ง นอกจากนี้ทองคำยังมีสมบัติเฉพาะตัว ที่โดดเด่น แตกต่างจากแร่โลหะชนิดอื่นๆ คือ มีสีเหลืองอร่าม มันวาว สะท้อนแสงได้ดี น้ำหนักมาก มีความคงทนต่อการกัดกร่อนสูง เหนียว แปรรูปได้ง่าย เก็บไว้ได้นาน โดยไม่เปลี่ยนสภาพภายใต้สภาวะแวดล้อมปกติ

ในสมัยโบราณมนุษย์ใช้ทองคำเป็นวัตถุแทนเงินตรา ในการแลกเปลี่ยนเชิงพาณิชย์หรือการซื้อขายสินค้า และใช้เป็นเครื่องบรรณาการแก่ผู้ที่มีอำนาจหรือผู้นำของประเทศ ซึ่งการที่ได้ครอบครองทองคำไว้ในปริมาณที่มากหรือน้อย ก็จะเป็นสิ่งที่แสดงถึงฐานะทางการเงิน ความมีอำนาจ และความเป็นผู้นำของสังคมนั้นๆ

ทองคำมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษโบราณว่า จีโอลู (geolu) แปลว่า เหลืองอร่าม เปล่งปลั่ง อ่อนยืด ดึงได้ ภาษาอังกฤษในปัจจุบันคือ โกลด์ (gold) ภาษาละตินเรียกว่า ออรัม (aurum) และภาษาจีนเรียกทองคำว่า กิม (kim) ทองคำเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่ง ร่ำรวย และเป็นสื่อแห่งวัฒนธรรม เครื่องทองเก่าแก่ที่สุดค้นพบได้ที่เมืองวาร์นา ประเทศบัลแกเรีย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ มีอายุประมาณ ๖,๖๐๐ ปี

ประวัติทองคำของประเทศไทยมีหลักฐานจากหลักศิลาจารึกกรุงสุโขทัยระบุว่า “ใครจักใคร่ค้าช้าง ค้า ใครจักใคร่ค้าม้า ค้า ใครจักใคร่ค้าเงือน ค้าทองคำ” แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจค้าขายทองคำมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย และจากการขุดค้นพบโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ เช่น พระพุทธรูปที่ประดับหุ้ม หรือหล่อด้วยทองคำ ในสมัยต่างๆ เช่น สมัยทวารวดี ศรีวิชัย เชียงแสน ก็ถือเป็นหลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ทองคำของไทยได้เป็นอย่างดี ใน พ.ศ. ๒๔๙๘ มีการค้นพบพระพุทธรูปทองคำสุโขทัยไตรมิตร ปางมารวิชัย ศิลปะสุโขทัย และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า พระพุทธมหาสุวรรณปฏิมากรหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “หลวงพ่อทองคำ” อายุประมาณ ๗๐๐ ปี มีน้ำหนักกว่า ๕ เมตริกตัน เป็นพระพุทธรูปทองคำบริสุทธิ์ขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งถูกบันทึกไว้ในหนังสือกินเนสส์บุ๊ก ฉบับ พ.ศ. ๒๕๓๔ ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ที่วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร ถนนเจริญกรุง แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ

(ที่มา : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 36)

ภาคผนวก ง

- ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
- ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน (pre-test) และ หลังเรียน (post-test) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี
- ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการเขียนย่อความก่อนเรียน (pre-test) และ หลังเรียน (post-test) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่5 ที่ได้รับการสอน โดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

ข้อที่	p	r
1	0.80	0.41
2	0.63	0.47
3	0.70	0.54
4	0.43	0.46
5	0.70	0.54
6	0.67	0.42
7	0.73	0.48
8	0.80	0.38
9	0.60	0.47
10	0.50	0.36
11	0.43	0.45
12	0.53	0.47
13	0.63	0.41
14	0.30	0.44
15	0.40	0.46
16	0.30	0.40
17	0.57	0.45
18	0.43	0.40
19	0.33	0.44
20	0.53	0.39

มีค่าความเชื่อมั่น 0.84

ตาราง 9 แสดงคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน (pre-test) และ หลังเรียน (post-test) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)
1	9	15	18	11	18
2	7	14	19	12	20
3	8	15	20	11	18
4	10	17	21	10	17
5	8	15	22	12	20
6	11	20	23	10	17
7	9	15	24	13	19
8	10	17	25	12	18
9	13	20	26	13	20
10	12	18	27	9	17
11	10	17	28	12	19
12	11	19	29	9	16
13	11	18	30	11	17
14	9	16	31	12	18
15	9	15	32	13	19
16	11	18	33	10	18
17	11	17	34	11	18

ตาราง 10 แสดงคะแนนความสามารถในการเขียนย่อความก่อนเรียน (pre-test) และ หลังเรียน (post-test) ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	คนที่	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)
1	10	16	18	10	17
2	10	16	19	11	18
3	10	17	20	10	18
4	11	18	21	10	16
5	11	16	22	11	19
6	11	18	23	11	17
7	10	16	24	12	19
8	10	17	25	11	17
9	12	19	26	14	19
10	11	18	27	10	18
11	11	19	28	11	19
12	11	18	29	10	16
13	11	18	30	10	17
14	10	17	31	10	17
15	10	17	32	14	19
16	10	18	33	10	17
17	13	19	34	10	18

ภาคผนวก จ

- ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 1
- ตารางแสดงผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)
- ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA) ในสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)
ในสมมติฐานข้อที่ 1

Multivariate Tests ^b							
Effect			Value	F	Hypothesis df	Error df	Partial Eta Squared
Between Subjects	Intercept	Pillai's Trace	.996	3563.976 ^a	2.000	32.000	.996
		Wilks' Lambda	.004	3563.976 ^a	2.000	32.000	.996
		Hotelling's Trace	222.749	3563.976 ^a	2.000	32.000	.996
		Roy's Largest Root	222.749	3563.976 ^a	2.000	32.000	.996
Within Subjects	response	Pillai's Trace	.991	1785.105 ^a	2.000	32.000	.991
		Wilks' Lambda	.009	1785.105 ^a	2.000	32.000	.991
		Hotelling's Trace	111.569	1785.105 ^a	2.000	32.000	.991
		Roy's Largest Root	111.569	1785.105 ^a	2.000	32.000	.991

a. Exact statistic

b. Design: Intercept

Within Subjects Design: response

ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวน
รวมด้วยวิธี Box's M Test

Box's Test of Equality of Covariance Matrices^a

Box's M	3.781
F	1.219
df1	3
df2	784080.000
Sig.	.301

Tests the null hypothesis that the observed covariance matrices of the dependent variables are equal across groups.

a. Design: Intercept + GROUP

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยวิธี Bartlett's M Test

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	43.579
df	2
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

a. Design: Intercept + GROUP

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)
ในสมมติฐานข้อที่ 2

Multivariate Tests ^b						
Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.995	7006.953 ^a	2.000	65.000	.000
	Wilks' Lambda	.005	7006.953 ^a	2.000	65.000	.000
	Hotelling's Trace	215.599	7006.953 ^a	2.000	65.000	.000
	Roy's Largest Root	215.599	7006.953 ^a	2.000	65.000	.000
GROUP	Pillai's Trace	.732	88.639 ^a	2.000	65.000	.000
	Wilks' Lambda	.268	88.639 ^a	2.000	65.000	.000
	Hotelling's Trace	2.727	88.639 ^a	2.000	65.000	.000
	Roy's Largest Root	2.727	88.639 ^a	2.000	65.000	.000

a. Exact statistic

b. Design: Intercept + GROUP

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปฐมภรณ์ สุกใส
วันเดือนปีเกิด	13 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 481/553 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2549	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ.2558	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (วิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ